

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 90 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem r
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
rozen pondeljke in
dneva po prezniku

S kolom in nožem.

Cela država, navajena sicer več ko ostrih in sicer nenavadno strastnih izbruhov političnih nasprotij, se je zgrozila, ko se je izvedelo za zločinski in zverinski umor, ki so ga radičevci izvršili v okolici Zagreba nad pristašema HPS, kmetom Talanom, Preiskava je dognala, da ta umor ni bil navaden uboj, izvršen v hipni politični razburjenosti, ampak da je bil pripravljen in organiziran po navodilih, ki so jih radičevski agitatorji prejeli iz Zagreba od enega svojih kolovodij. Kdo je bil ta, bo preiskava še ugotovila. Ta umor je razkril nove metode, ki se jih radičevstvo poslužuje v sedanjem volivnem boju. Te metode so metode, ki pripadajo zločinskim tipom: napadi na nevarne politične nasprotnike s kolom, kamenjem in nožem. Kaj je to, če izdahne vsled takih metod eno ali več človeških življenj, glavno je, da HSS dobi mandate! To načelo, ki je sedaj uvaža v naše javno življenje radičevska stranka, je tako nemoralno in obsodbe vredno, da se bo vsak poštenjak poslej moral z gnusom odvrniti od take stranke.

Nedeljski napad na poslanca Sušnika pa nam dokazuje, da si je te metode prilastila tudi SKS, slovenska filijalka hrvatske radičevščine. Kakor ta slovenska SKS ni našla besedice obsodbe zverinskega umora, izvršene nad hrvatskim kmetom Talanom, tako se zdi, da so začeli posamezni njeni pristaši izvajati navodila iz Zagreba ter svoje politične nasprotnike uničevati s kamenjem, kolom in noži. Hvala Bogu, da se je zločinski napad na poslanca Sušnika ponesrečil. Vendar to ne zmanjša moralne krivde stranke, ki se s temi metodami hoče rešiti propada. Da je bil zločinski atentat organiziran in pripravljen od političnih pristašev SKS, dokazuje oseba prijetelega napadalca ter grožnje samostojnežev, ki so jih izrekli v svoji polni nemoči ob velikem uspehu, ki ga je poslanec Sušnik dosegel s svojim shodom v nedeljo zjutraj v Št. Jerneju. Že tedaj so samostojneži grozili z napadom, ki so ga istega večera na samotnem kraju tudi izvedli. S tem je ugotovljen moralni krivec tega napada, ki pripada isti stranki, kateri pripada moralni krivec zverinskega umora nad kmetom Talanom.

To so metode, ki jih je prva pri nas uvedla SDS, radi katerih je ta stranka doživela tudi svoj moralni in politični polom. Sedaj si je te metode prisvojila hrvatska in slovenska radičevščina, ki čuti, da se ji udirajo tla pod nogami. Toda naj vedo moralni krivci teh zločinov, da jih to ne bo rešilo političnega potopa. Njihov konec bo vsled tega celo hitrejši in popolnejši. Ljudstvo ve, da dejanski krivec takih zločinov ni vedno pravi krivec, ampak da je pravi krivec tisti moralni krivec, ki je napad povzročil, ga previdno priporočil ali zanj razpoloženje delal. Zato prijetele napadalec Vrhovnik ni pravi krivec. Pravi in moralni krivec se skriva kje v Ljubljani ali Zagrebu za zeleno mizo in piše navodila ljudem, ki mu služijo za orodje v zločinskih namene.

Naš voditelj dr. Korošec na veličastnih zborih govori in širi med ljudstvom misel za politično strpnost, za dostojnost v političnem boju, ki naj pokaže kulturno stopinjo naroda; slovenska in hrvatska radičevščina pa po vzorih SDS prireja atentate in umore nad lastnimi brati. To gorostasno razliko bo pošteno ljudstvo videlo in jo bo tudi točno kvitiralo. Kajti pošten človek takih metod nikdar ne bo prenesel. To se je sijajno pokazalo v Ljubljani leta 1925. In prepričani smo, da bo podeželsko ljudstvo, v katerem je čut moralne zavesti posebno izrazito razvit, na ta napad še odločneje odgovorilo.

Rečeno je: Kdor seč rabi, bo od meča poginil. Ta resnica je še vedno točno izkazala. Tudi politične stranke je zadela usoda, izrečena v tem reku, če so se v političnih bojih posluževale krvavih nasilnih sredstev. Tako se bo ta usoda izpolnila tudi nad stranko slovenskih samostojnežev, ki posnemajo navodila svojih krušnih in duhovnih očetov iz Zagreba, kakor se izpolnjuje nad SDS, ki je prva organizirala zločinske tipe v take namene, pa je s tem zavrgla vse moralne in poštene ljudi.

Naše slovensko ljudstvo ne pojde za strankami, pri katerih je politično sredstvo gospodski revolver ali negospodski kol in nož, politični uspeh pa prelivanje človeške krvi. Zato bo odgovor vseh poštenih ljudi na te nemoralne, zločinske in zahrbitne metode dne 11. septembra za stranke takih metod porazen in uničujoč.

Vsi poštenjaki pod zastavo SLS!

Sijajno uspeli shodi dr. Korošca v Moravčah, Kamniku in Škofji Loki.

Preteklo nedeljo je imel načelnik SLS dr. Anton Korošec tri sijajno uspeli shode in sicer ob sedmih zjutraj v Moravčah, ob desetih dopoldne v Kamniku, ob 4 popoldne pa v Škofji Loki. Vsi ti shodi so pokazali, da bo šlo prihodnjo nedeljo slovensko ljudstvo enodušno za Slovensko ljudsko stranko. Posebno lep shod je bil v Kamniku in lahko rečemo, da Kamnik doslej še ni videl tako lepega in tako dobro obiskanega shoda kot preteklo nedeljo. Na vseh shodih so zborovalci navdušeno pozdravljali dr. Korošca in burno odobraval njegova izvajanja. Najpomembnejši govor je bil pač onaj v Kamniku, kjer je dr. Korošec po kratkem pozdravu predsednika krajevnega organizacije dr. Dominika Žvoklja izvajal:

Na zborovanju SLS v Ptuj pred 14 dnevi sem poročal našim pristašem ter prijateljem tudi o glavnih smereh naše zunanje politike. Moja izvajanja v Ptuj še vedno ne dajo mirno spati nekaterim našim nasprotnikom. Tako je predsednik samostojne demokratske stranke pred par dnevi v Markušici z ozirom na moj ptujski govor izrekel trditve, da je sedanji zunanji minister dr. Marinković »popu Korošcu« poveril vodstvo zunanje politike. Dovolite mi, da na to trditev odgovorim mirno in stvarno.

Slovenski narod in zunanja politika države.

O zunanji politiki misli dr. Marinković s svojo glavo, tudi jaz mislim s svojo glavo. Če pa se kljub temu ali ravno zaradi tega v glavnih pravih naših zunanje politike v nobeni važejši točki bistveno ne razlikujeta, potem je še vedno dr. Marinković od mene popolnoma neodvisen voditelj zunanje politike. Sicer pa je SLS vedno smatrala za svojo patriotsko dolžnost, da je potrebno posebno še v težkih časih službeno zunanjo politiko podpirati. To nam je pri dr. Marinkoviću tem lažje, ker je njegova zunanja politika na vse strani miroljubna, kar se popolnoma strinja z idealom o zunanji politiki, kakor si jo zamišlja SLS. Če je nekaterim drugim jugoslovanskim politikom glavna briga glede našega razmerja na zunaj, da molestirajo vlade prijateljskih držav za svoje osebno odlikovanje, je to njihova zadeva in njihov okus, mi pa imamo druge brige in skrb. Naša glavna ambicija je, da po svojih skromnih močeh tudi deprimamo svoj del, da se ohrani in zagotovi mir naši državi in našem ljudstvu.

Abotno in smešno pa je, zahtevati od Slovenske ljudske stranke, da se za našo zunanjo politiko ne brigamo. Mi smo predstavniki naroda, ki živi ob meji treh držav in nam ne more biti vseeno, v kakem razmerju živimo do njih. Nam ni vseeno, ako nas Italija neprestano vznemirja, bodisi od Sneznika sem, bodisi od Albanije sem, nam ni vseeno, ali se na Mažarskem piše in govori o reviziji Trianonske pogodbe, tudi ni vseeno, ali ostane ono tiho in mirno sožitje z Avstrijo, kakor je sedaj, ali ne ostane.

Slovenski narod živi na zelo eksponirani točki državnega ozemlja in zato se Slovenija več briga za zunanjo politiko kakor druge pokrajine v državi. Zato je tudi razumljiv naš trud, da se v zunanje-političnih vprašanjih ne oddaljnjemo od celokupne državne politike, ampak da se obnašamo tako, da vsakdo lahko vidi, da smo za celo državo zvesti in lojalni stražarji svoje domovine ob meji treh narodov.

Nismo separatistična stranka, kakor nas iz strankarske zavisti že dobrih devet let z vztrajnostjo, ki bi bila kaj boljšega vredna, denuncirajo v celi jugoslovanski javnosti, nismo separatisti, ki bi videli samo ozke meje svoje slovenske domovine, naš pogled počiva na celi naši državi, s katero se čutimo nerazdružljivo zedinjeni, s katero hočemo deliti vse gorje in vso srečo. Zato pa smo tudi zadovoljni, da nam znani »blejski pakt« omogočuje sodelovanje v prihodnji povoljni vladi, s čemer se nam nudi možnost, posvetiti svoje moči in svojo skrb ne samo Sloveniji, ampak celi naši državi.

Nova vlada bo neusmiljeno iztrebila korupcijo.

Bodoči državni zbor čakajo veliksanske naloge, čakajo ga naloge, da postavi celo naše javno življenje na nove, solidnejše, trdnjše in trajnejše temelje.

Že sedanji volivni boj kaže jasno na te nove temelje. Mi hočemo očistiti naše javno življenje od vsake nepostavnosti, od vsake korupcije! Zato se bjejo po nekaterih okrajih ljuti boji proti onim kandidatom, ki po svojem dosedanjem delovanju ne nudijo dovolj garancije za tako poštenje. Kdor je pozvan za druge delovati, ne sme pri tem misliti na svoje osebne koristi niti na materialne koristi svoje stranke, ne sme mešati svojih lastnih in državnih koristi. To mora biti ostra demarkcijska linija! Ta stvar je tako važna, da se lahko reče, da bi trebalo zaprositi za nove volitve, ako bi sedanje volitve strankam poštenja ne dale dovoljno večine. Samoumevno pa je, da se bo boj proti korupciji neusmiljeno vodil tudi tam, ako in kjer bi se v kakem uradu pokazalo nepoštenje. Breme na pošteno upravo so že izvanredno težka za davkoplačevalce, zato je nujno, da se ne povečajo z bremen, ki jih terja korupcija.

Vlada bo depolitizirala urade

Drugi temelj, ki je tako zelo potreben, je, da se iz vseh uradov v državi iztira politika in strankarstvo. V uradu sme biti in mora biti samo en gospodar: ta gospodar se imenuje zakon. Drugega gospodarja ni. In za njim bosta prišla v državo tudi njegova prijatelja: red in zadovoljnost. Pravici in resnici na ljubo pa moram izjaviti, da je uradništvo v Sloveniji vedno stalo na tem temelju, a da drugod ni na vseh mestih bilo tako, vam je ravno tako dobro znano, kakor meni. Uradniki naj se nastavljajo po sposobnosti in izobraženosti, ne pa po tem, h kakaj stranki kdo pripada, kajti v uradu se ne sme služiti političnim strankam, temveč zakonu in s tem red in zadovoljnost v državi. Depolitizacija in razstrankarjenje uradov je tudi ena pglavna točka med nalogami, ki si jih bo stavila bodoča vlada. S tem pa seveda ni povedano, da se uradnik izven urada ne sme politično udeleževati. Nihče nima nakane, kratiti uradnikom njihovih državljskih pravic in svoboščin. Za nas je sicer to samo po sebi razumljivo, toda poklicnim zavijalcem je treba zavezati jezike. Istotako leži na dlani, da je pridnemu uradništvu treba zagotoviti dostojno materialno eksistenco in naša stranka v tem pogledu ne bo zaostajala za drugimi.

Za sposoben parlament.

Tretji temelj pa, ki je tudi prevažen, velja za vlado in za parlament: to je delo. Mi moramo z žalostjo konstatirati, da naš parlament v teku devetih let ni dal tega, kar sme ljudstvo z vso pravico od njega pričakovati. In vlade niso dajale dovolj pobude za delo niti so znale delo uravnati in voditi. Zato ni nobeno čudo, ako je narod postal nezadovoljen in ako se je začelo godrnjanje nad neplodovitim zasedanjem parlamenta. Vladi so brzo kakor v kinu prihajale in odhajale, se od tal izpreminjale ali rekonstruirale, v parlamentu pa je bilo za odmore in počitnice več časa določenega kakor pa za seje in razprave. In te seje in razprave so bile bolj izpolnjene od strankarskega prepira in prekanja, kakor od resnih, stvarnih izjav. Naši parlamentarci niso bili na višini. To lahko rečemo mi od SLS. Kajti naše delo in naša stvarnost v javnih sejah in odboirih ideji parlamentarizma ni bila v škodo.

Nekateri voditelji strank, ki bodo v bodočem državnem zboru obsojene na opozicijo, danes na ves glas kričijo, da je treba braniti parlamentarizem. Toda, ko so bile te stranke na vladi, se niso preoblagale z delom in niso parlamentarne mašine preveč izrabljale. To velja za samostalne demokrate kakor radičevce, s katerimi so zvezani tudi naši kmetijci. Najboljša obramba parlamentarizma leži v vestnem in marljivem delu parlamenta. Ni sile na svetu, ki bi mogla odpraviti parlament, ki vrši svojo nalogo napram državi in narodu! Saj tudi nihče ne bi imel interesa, da tak parlament odpravi. Parlament v Italiji, Španiji, na Poljskem so izginili ali pa so okrnjeni, ker niso razumeli zahtev, ki jih stavijo nove, komplicirane gospodarske razmere in težka kulturna vprašanja na parlamente. Naloga nove vlade bo torej tudi, ne s publicami in deklaracijami, ampak z resnim, vztrajnim delom braniti parlamentarizem, da ne pomete z njim splošna ljudska nevolja.

Delovni program bodoče vlade.

A dela je v naši državi preko glave dovolj. V pismu, ki ga je ministrski predsednik Vukičević pisal kralju, ko ga je prosil za razpust starega parlamenta, je navedel glavne točke bodočega dela. Mi smo z blejskim paktom sprejeli ta vladni program in se izrekli pripravni, da hočemo sodelovati na njegovem uresničenju. Ker naši protivniki vedno govorijo o nekem kupovanju in prodajanju povodom blejskega pakta, zato jim: danes lahko v Kamniku odkrito povemo, kaj smo kupili in kaj smo prodali: Kupili smo delovni program, a prodali zanj, za njegovo izvršenje svoje sile in sposobnosti. Kar je več, je izmišljeno, iz trte izvito.

Znižanje in izenačenje davkov.

Mi smo se zavezali, da bomo sodelovali pri znižanju davčnih bremen. Že zadnji proračun, za katerega smo glasovali, je bil za eno milijardo cenejši kakor lanski, to pomeni, da smo naložili ljudstvu za eno milijardo manj davkov kakor one stranke, ki so dale proračun za minulo leto. Ako je vladni program še za nadaljnje znižanje, potem je Slovenska ljudska stranka gotovo ravnala po želji in volji slovenskega ljudstva, ako je pripravljena, pri tem sodelovati.

Z ozirom na davke v bodočnosti nam je še treba omeniti eno dejstvo. Zato se veselimo, da je tudi Vukičević na shodu v Bosanski Gradski preteklo nedeljo tako krepko poudaril nakano bodoče vlade, v kateri bomo tudi mi, da se bo vendar enkrat resno pristopilo k izenačenju davčnih zakonov. Če smo v eni državi, potem moramo imeti tudi enake dolžnosti in davke, ne ena pokrajina več, a druga za polovico ali celo dve tretjini manj. Odkar je Vukičević tako odločno poudaril to točko o bodočem delovnem programu, se je zgodilo tudi eno veliko čudo. Gospod Svetozar Pribičević, šef vseh samostalnih demokratov, tudi slovenskih, tej vladi še ni napovedal svoje odločne in neizprosne opozicije. V tem volivnem boju se je namreč razpasla ta čudna navada, da kar mi rečemo, to hočemo, potem opozicija takoj razglasi: tega nečemo. Politika absolutnega zanikanja je najslabša in tudi opoziciji ni dovoljena. Naše opozicijske stranke se morajo povzpeti vsaj do tega državnega stališča, da pripuščajo donajanje globokosežnih reform in novih zakonov in da jih kritizirajo stvarno in iz oziroma na splošno dobro.

Razširjenje samouprav.

Nadaljnja točka bodočega vladnega programa je, da se našim deželnim ali oblastnim zborom razširi v najizdatnejši meri sedanji delokrog in da se jim zagotovijo enkrat za vselej dovoljni finančni viri. To točko, razširjenje narodnih samouprav, posebno z velikim poudarkom naglašata prvaka druge vladne stranke, dr. Marinković in Davidović. Mi že danes lahko izjavljamo, da bodo v tem oziru poleg radičkalov, ki imajo že od nekdaj široke samouprave v svojem programu, našli v poslancih SLS svoje najboljšje sotrudnike. Ako dobimo oblasti, ki bodo vse svoje domače zadeve opravljale in reševale doma, potem je do našega starega slovenskega ideala, to je zedinjenega, močnega in srečnega Slovenije, ki bo najzvestejša čuvarka naše države ob meji naših nemešanih sosedov, samo še en korak.

Zgradnja socialne zakonodaje in druge reforme.

Nič manj važne pa niso še nadaljnje točke delovnega programa bodoče vlade, kakor: izgradnja socialne zakonodaje za delavstvo, revizija uradniškega zakona, ustvaritev eksistentnih pogojev za železničarje, podeljevanje cenjenih kreditov za obratovanje v kmetijstvu in obrtništvo, revizija železniških tarifov, pravičnega, razmeram odgovarjajočega upoštevanje proizvedenja in konsumenta pri sklepanju trgovinskih pogodb, z eno besedo: Skrb za vse stave, za vse pokrajine, za celo državo!

Dosedanji uspehi SLS.

Ako vas SLS prosi za vaše zaupanje, potem se lahko sklicuje na svoje več kot tridesetletno delovanje med vami in za vas, lahko pa

tudi kaže na svoje uspehe v najnovejši dobi, ko je bila kratkih deset tednov v Uzunovičevi vladi. V teh kratkih desetih tednih je zasigurala Sloveniji tri železnice, dosegla 26 milijonov za ročne regulacije, zvišala tako zvani eksistenčni minimum in s tem zmanjšala osebnodohodninski davek, dosegla oprostitev od davka za nove hiše, omogočila plačevanje davkov z 20 odstotni boni, ki so prej voljali že za izgubljene, ukinila carino na umetna gnojila, na pluge, na galice, žveplo, kavne nadomestke, na rž, na sveče, omogočila ustanovitev fonda v svrhu cenenih posojil za zgradbo cenenih stanovanj, omogočila izboljšanje zavarovalnega zakona za delavce, omogočila zavarovanje lesnih delavcev, dosegla izplačilo pristojbin za cestarje, da so posojila občin brez taks in davkov ter še druge, za različne produktivne stanove potrebne in koristne stvari. Deset tednov našega delovanja je bilo polno uspehov.

SLS za popolno svobodo.

Po ostrem, a zasluženem napadu na kliko SDS v Ljubljani je govoril dr. Korošec o volivnem nasilju. Rekel je: Kje je nasilje? Pri nas v Sloveniji ga ni! Mi, ki smo z vlado že tako rekoč zaročeni in stojimo z eno nogo že v vladi, bi si pač lahko dovolili marsikaj, a mi tega nečemo, ker hočemo za naš narod kar največ svobode!

Najlepši dokaz našega svobodoljublja je slučaj g. Ravtarja, ki je naš nasprotni kandidat. Nenadoma smo zvedeli, da je prestavljen v Makedonijo, kjer je že bil štiri leta. (Klic: Pet let!) Jaz sem se takoj informiral pri velikem županu in izvedel, da je vlada zahtevala sedem živnozdravnikov za Makedonijo, ker jih tam doli ni, med temi tudi g. Ravtarja. Mi pa na vseskozi utemeljeno motivacijo vlade nismo pristali, da se nam ne bi moglo očitati niti najmanjše nasilje, ali kar bi izgledalo kot volivno nasilje in smo dosegli, da se je sklep razveljavil. Tako je nasilje, ki se izvaja od naše strani.

Proti kliku v SDS. - SDS razpada. - Dne 11. septembra se bodo vsi poštene elementi združili proti kliku.

Posebno pa moram vsem Kamničanom čestitati, da ste ravno vi začeli z akcijo, ki bo kmalu odmevala po celj Sloveniji. Vi ste bili namreč prvi, ki ste temeljito obračunali z ono kliko, ki si je prilastila vodstvo SDS v Sloveniji.

Ta akcija se danes nadaljuje z velikim uspehom tudi že v Ljubljani. V Ljubljani kandidirajo za občinske volitve vse stare stranke, med njimi seveda tudi SDS — čisto sme ta stranka sploh še tako imenovati, kajti ona je že zdavnaj zavrgla svoje pravo ime in se vedno skriva pod novimi imeni. Najraje nastopa pod kakšno »gospodarsko« firmo, toda kako »gospodarska« je ta stranka, to čutite tudi vi pri vaši Mestni hranilnici, ki bo le s težavo našla svoje izgubljene štiri milijone, če jih sploh bo.

Pojavila pa se je v Ljubljani za občinske volitve tudi še nova lista, na kateri kandidirajo tudi napredni, toda poštene ljudje, ki so predobro znani kliku v SDS obrnili enkrat za vselej hrbet. Ti ljudje so poštene ljudje, katerim se je zagnusilo početje klike. Oni seveda s tem svojim korakom še niso postali naši pristasi, oni so ostali naprednjaki, kakor so bili, toda pokazali so s svojo opozicijo proti znani kliku, da jih je sram koruptne družbe, ker se tako oni kot mi v prvi vrsti borimo za poštenje v javnem življenju in ne za korupcijo in ne za nasilje. Kakor ti mladi naprednjaki, tako se ogiblje danes znane klike v Ljubljani sploh vse, kar še pošteno misli in čuti. To je silovit notranji razkol, a zdrav je. Danes prihaja to, kar je moralo priti.

Že na svojem zborovanju v Ptuj sem pozval vse poštene ljudi, naj se otresejo koruptne klike.

Jaz dobro vem, da oni potem še ne bodo pristali naše stranke, toda mi nismo tesnosrčni. Vsak klobuk ni za vsako glavo. Toda nas bo iskreno veselilo, če bomo imeli opraviti s poštenimi ljudmi. S poštenjaki se bomo vedno lahko znašli na skupnem delu za dobrobit in blagor naše lepe Slovenije.

Zato tudi danes pozivljem vse poštene elemente, katerim ni glavna stvar blagor klike, ampak blagor celega naroda. Nemški pregovor pravi, da vsa pota vodijo v Rim. Mi hodimo pač svojo pot, ker smatramo to pot za najboljšo. Toda to, kar nas vse poštene ljudi družijo, je visoki cilj srčne in zadovoljne Slovenije.

Vi ste bili tisti, ki ste prvi začeli rušiti trdnjavo, ki je zgradila kliku v SDS za sebe, a ne za narod. Ljubljana že sledi, in mogoče bo še ta teden prinesel nova presenečenja. Pa tudi po celi deželi izven Ljubljane se že širi glas o propasti klike in o zbiranju poštenih ljudi na pošteno delo. Jaz upam, da se bodo 11. septembra vsi poštene ljudje v Ljubljani združili, da pade nesrečna klika enkrat za vselej. Združili se bodo vsi poštene ljudje, če ne zato, da pomagajo nam, pa zato, da enkrat zavladajo tudi v Ljubljani in v celem našem javnem življenju poštenje.

★

Govoru dr. Korošca so navzoči ves čas pazno sledili in ga pogosto prekinjali z grogovitim odobravanjem. Ko pa je končal, so mu zborovalci priredili dolgotrajne pristne ovacije.

Za dr. Korošcem je govoril okrajni kandidat Ivan Strcin, ki je med drugim izjavil: Moja dolžnost bi bila, da vas pozovem, da danes teden oddaste vsi svoje glasove za SLS. Vem pa, da je to odveč, ker sem prepričan, da boste šli vsi na volišče za program SLS, ki vam ga je pojasnil g. načelnik. Kamniški okraj je že dosedaj vedno dokazal svojo neomajno zvestobo do SLS in tako bo tudi sedaj, ko se bližamo boljši bodočnosti. Končno se je kandidat g. Strcin v imenu kamniškega okraja zahvalil g. dr. Korošču za njegovo požrtvovalno in nesebično delo in ga zagotovil, da bo kamniški okraj vedno z njim.

Govorila sta še oblastna poslanca gg. Marzovec in Novak, nakar je predsednik

Sijajna delavska manifestacija za SLS v Ljubljani.

OGROMNA VEČINA DELAVSTVA BO 11. SEPTEMBRA VOLILA DR. KOROŠČA! KOMUNISTI BODO VOLILI SLS.

5. t. m. se je vršil v Rokodelskem domu v Ljubljani shod krščanskega socialističnega delavstva. Tudi največji optimisti niso pričevali tako sijajne udeležbe in tako sijajnega poteka. Bil je to največji delavski volivni shod kar smo jih sploh kedaj imeli v Ljubljani. Navdušenje delavske množice za SLS je bilo nepopisno. Potegnili je za seboj vse, tudi navzoče socialiste in komuniste. Pokazal je predvsem, da orjunaška, socialreakcionarna, fašistovska SDS ne bo dobila niti enega poštenega delavskega glasu. Sovraštvo do te klike v delavstvu je tako, da je samo najrahlješi namig na to stranko vzbudil v zbrani množici kliče najhujšega ogorčenja.

Najprej je govoril na shodu, ki ga je otvoril predsednik Delavske zveze za Ljubljano, tovariš Marinc, viharno pozdravljen, dr. Gosar. Njegov govor na tem shodu je bil temeljit in obširen, pa najsijajnejši, kar smo jih od njega čuli. Bil je vsak hip prekinjen od burnega odobravanja. Razkrinkal je vse laži jugofašistovske veleburžuazne SDS. Stvarno je razložil vse veliko delo SLS za delavstvo. Za njim je govoril F. Terseglav, ki je vnel zbrano množico za krščanski socializem in končal sredi plametečega navdušenja, ki se dolgo ni pogoled.

Na koncu pa je prosil za besedo znani agilni sodrug, komunist Petrič, ki je med največjo napetostjo izjavil, da je bil in bo komunist in se je vedno boril na komunistič-

nem programu in kot tak tudi danes nastopa: kot razreden delavec. Pa ravno razredne koristi delavca vsakemu poštenemu slovenskemu delavcu diktirajo, da voli SLS, oziroma dr. Korošča! (Frenetično odobravanje in ploskanje.) Petrič je pošteno ožigosal sedanje lažimarksistične voditelje, ki delavstvo samo cepijo in niso zanj nič stvarnega naredili, do čim je delavstvo vedno našlo svojega zaščitnika le v SLS! (Burno odobravanje.) Sedanji socialistični kolovodje so samo govorili in hujskali ter delavstvo varali, SLS pa je za delavstvo delala! (Viharno pritrdjevanje.) Pa ne samo pri skupščinskih volitvah, tudi pri občinskih, mora vsak pošten socialist in marksist voliti SLS, če hoče dobro delavskemu razredu! (Tako je!) Sodrug Petrič, star bojevnik za razredne pravice delavstva, je končal med nepopisnim navdušenjem. Med razhajajočimi zborovalci nahajajoči se socialistični in komunistični delavci so izjavili, da so popolnoma solidarni s sodrugom Petričem in da bodo kakor pri zadnjih državnozborskih volitvah tudi topot vsi resnično neodvisni delavci volili dr. Korošča, oziroma Slovensko ljudsko stranko.

Shod delavstva v Rokodelskem domu je poleg ostalih velikih shodov SLS, ki so se vršili te dni v Ljubljani, porok sigurne zmage SLS v Ljubljani. Poraz SDS-klike bo topot še katastrofalnejši nego je bil leta 1925. K temu bo veliko pripomoglo vse pošteno razredno-zavedno delavstvo.

Kandidat SLS profesor Sušnik napaden od samostojnežev.

S KAMENJEM, KOLOM IN NOZEM.

Št. Jernej, 5. septembra. V nedeljo zvečer je kandidat SLS prof. Anton Sušnik imel shod v Dol, Maharovcu. Ko se je s shoda peljal nazaj proti Št. Jerneju, so ga zahrbtno s kamenjem napadli najeti fantalini, privrženci samostojnežev. Eden od napadalcev je planil nato na voz ter s kolom udaril proti Sušnikovi glavi.

Prof. Sušnik je udarec prestregel z roko. Napadalec je zamahnil drugič, a je zadel le voz. Napadalec, ki se piše Vrhovnik, je bil prijat. Držal je v eni roki nož. Napad je bil pripravljen od pristašev Samostojne kmetijske stranke, ki so grozili že včeraj po velikem in lepem zborovanju SLS v Št. Jerneju.

Kdo je uzakonil davek na ročno delo?

Ker se »Jutro« in »Narod« kljub vsem ugotovitvam zvijata in lažeta dalje, kakor da bi SDS ne bila, ko je bila v vladi, uzakonila davka na ročno delo, ampak sta še tako nesramna, da skušata validi krivdo za davek na ročne delavce na druge, naj sledi tu besedilo dotičnega zakona:

Zakon o budžetnih dvanaestlinah za mesece april, maj, junij in julij 1925.

Člen 56.

Vsi delavci(ke), brez ozira na delo, ki ga opravljajo, pa ne prejemajo mezde od države, ampak od privatnih oseb ali podjetij, bodo plačali od 1. aprila 1925 leta dalje kot državni davek, izvzemši invalidski davek in izvanredne davke, 2% od svojega letnega zaslužka.

Delodajalci jamčijo za plačevanje tega davka od svojih ročnih delavcev.

31. marca 1925. l. v Beogradu.

Volivcem kranjskega in radovljiškega okraja.

SKS vam je poslala okrožnico, v kateri vam priporoča svojega kandidata Ažmana iz Hraš pri Lescach.

Strašno je to priporočanje. SKS pravi, da morate v teh okrajih voliti Ažmana zato, ker je predsednik planšarskega društva. V tem društvu delajo posestniki in kmetje brez razlike strank. Vsi so storili, kar je bilo v njihovih močeh, da je društvo delalo.

Sedaj pa SKS pravi, da vsi drugi kmetje niste nič delali, vsi ste zanič, samo Ažman ima zasluge. Samo Ažman je dajal pobudo, samo on je delal načrte, samo on je zbiral denar, samo on je zidal, vsi drugi ste pa gledali, držali roke križem in čakali, kako vam g. Ažman pečene piške v usta meče. Vsi drugi ste nič, Ažman je vse.

Poslušajte! Vse nove hleve in staje v planinah, kar so jih kmetje naredili, vse te naprave je naredil Ažman in ne kmetje,

Podpisali:

Nik. Pašić, M. Gjuričić, Sv. Pribečević, A. Stanić, dr. Ninčić, M. Trifunović, N. E. Lukinić, dr. Krizman, N. Dinković, N. Šurmin, N. Miletić, V. Vukičević,

dr. ŽERJAV,

N. Stojadinović, N. Grizogono, D. Trifunović, B. Maksimović.

Zakon o davku na ročno delo je torej podpisal dr. Žerjav!

Zakon na ročno delo je sklenila PPŽ vlada.

Davek na ročno delo se pobira na podlagi tega zakona od 1. aprila 1925. leta dalje. Pobira se na podlagi zakona, ki ga je podpisal dr. Žerjav.

Davek na ročno delo je torej skupaj z ostalimi ministri PPŽ uzakonil dr. GREGOR ŽERJAV.

Volitve 11. septembra

Nosilec vseh naših list je
dr. Anton Korošec

Skrinjice SLS so:

Na Kranjskem:

2 druga 2

Na Štajerskem:

1 prva 1

V Ljubljani:

1 prva 1

dela pripisuje g. Ažmanu, daje vam vsem nezaupnico, vas žali, ker vam odreka vsako samostojno misel in samostojno gospodarsko delo. V tej okrožnici SKS se bere, kakor da bi v radovljiškem okraju bili razen Ažmana sami tepci, ki ne znajo misliti in delati s svojo glavo.

Vi sami v posameznih občinah najbolje veste, kako ste se trudili, trpeli in delali, da ste goraj omenjene zadruge in domove zgradili in ustanovili. Vaše delo je to, ne Ažmanovo!

Če bi sedaj volili g. Ažmana, bi dali samemu sebi spričovalno duševnega uboštva, bi zavrgli ves svoj trud in potrdili baharijo SKS.

11. septembra mora radovljiški okraj pokazati svoj ponos, zavreči baharijo SKS in pokazati, da kmetje in posestniki v radovljiškem okraju mislijo in tudi volijo s svojo glavo, brez Ažmanovega sveta.

Pogodba za štajerski mandat SDS.

Pod tem naslovom smo v štev. 196. našega lista dne 1. septembra t. l. priobčili besedilo neke pogodbe, ki da sta jo leta 1925 sklenila dr. Pivko in dr. Lipold v Mariboru, glasom katere naj bi dr. Pivko svoj mandat, ako bo izvoljen, odstopil dr. Lipoldu, za to pa da slednji izposloval dr. Pivku mesto ravnatelja na mariborskem učiteljskišču.

To notico smo mi kot reminiscenco pri nesli dobesečno iz »Slovenca«, ki jo je bil objavil dne 13. januarja 1925, ne da bi bila takrat inkriminirana. Ker zdaj izvemo, da je bila ta »pogodba« že leta 1925 predmet sodne razprave z nekim mariborskim listom, ki je potem izjavil, da je bil mistificiran in da ta »pogodba« sploh ne obstoja, zaradi tega obžalujemo iz lastne inicijative, da smo to reminiscenco iz prejšnjega volivnega boja objavili.

Uredništvo »Slovenca«.

Volivno gibanje na Hrvatskem.

č Zagreb, 5. sept. (Izv.) Radičeva stranka je imela včeraj več shodov, katere so ji njeni nasprotniki skoro vse razgnali. Tako v Bedenici, pri Sv. Ivanu Zeleni, dalje v Medjimurju, v Kotoribi, Veliki Gorici in drugod.

č Zagreb, 5. sept. (Izv.) Hrvatska pučka stranka je priredila včeraj veliko število shodov, od katerih so bili zelo dobro obiskani shod v Splitu, v Zumberku. Povsod je bilo navdušenje za HPS kar največje.

č Osijek, 5. sept. (Izv.) Davidovičevi demokraci so imeli v Osijeku shod, ki je bil zelo slabo obiskan. Glavni govornik Orep je v svojem govoru izjavil, da bi demokraci tudi pristali na revizijo ustave, če bi se pojavila takšna zahteva.

NAPAD NA DR. SPAHA.

r Beograd, 5. sept. (Izv.) Policiji se je posrečilo izslediti napadalce na ministra dr. M. Spaha, in sicer sta bila Muhamed Perović, uradnik na županstvu, in Ahmed Kenina, uradnik Mestne hranilnice. Po nekaterih verzijah ne gre toliko za napad kot za navadno namero motiti in delati nemire ter razbiti shod. Prizadeti uradniki so odpušteni iz službe. Kot zagotavljajo tujakšnji krogi, se bo proti vsem krivcem postopalo z vso strogostjo.

Pakt med Francijo in Jugoslavijo.

r Ženeva, 5. sept. (Izv.) V nedeljo svečer sta se sestala francoski zunanji minister Briand in naš zunanji minister Marinković. Ugotovila sta, da soglašata v vseh vprašanih mednarodne politike obeh držav. Briand je izjavil, da bo podpisal prijateljski pakt s našo državo kot znak tradicionalnega prijateljstva z nami. Ta pakt bo korak naprej k stabilizaciji razmer v jugovzhodni Evropi. Dr. Marinković je razložil stališče naše države napram Italiji. Pakt se bo te dni objavil. Verifikacijski listi se bosta izmenjali v Parizu. Pogodba se sklone za pet let in se registrira pri Društvu narodov. Pakt pomenja v bistvu jugoslovansko-francoski Locarno.

Ženeva, 5. sept. (Izv.) Pakt prijateljstva med Francijo in Jugoslavijo ima sledeče odredbe: Obe pogodbeni stranki se zavezuje, vzajemno se podpirati pri ohranitvi sedanjega stanja in pogodbe, katero sta sklenili. Če bi v slučaju mednarodnih zapletljav ugotovili, da so njuni interesi ogroženi, se bosta dogovorili o potrebnih ukrepih. V slučaju neizvzavne napada bo druga stranka ponudila napadeni stranki vso svojo diplomatsko in politično pomoč, da se odvrne nevarnost. Obe stranki se zavezuje, da se ne bo lotili rešiti diplomatskim putem, potem arbitraže. S posebno konvencijo se bodo glede tega določile modalitete.

Sestanek Male antante.

MARINKOVIČ POROČAL O PAKTU S FRANCJO. — Z ITALIJO SE BOMO POGAJALI LE NA PODLAGI: BALKAN BALKANSKIM NARODOM! — PRIJATELJSKI ODNOSAJI Z BOLGARIJO. — MALA ANTANTA ČVRSTA IN SOLIDNA.

Ženeva, 5. sept. (Izv.) Včeraj so se sestali zastopniki Male antante. Razpravljali so o tistih vprašanih, ki so ostala nerešena z jachimovske konference ali ki so nastala pozneje. Voja Marinković je razložil odnose med Jugoslavijo in Italijo, s posebnim ozirom na tiranski pakt. Naglasil je, da je Jugoslavija storila vse, da se odnosi med obema državama zboljšajo, ne more pa trpeti rušenja statusa quo na Jadranu. Neposredna pogajanja bi uspela samo takrat, ako bi se računalo z življenjskimi interesi Jugoslavije po principu: »Balkan balkanskim narodom!«.

Nato je Marinković poročal o sklepu prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Francijo in izjavil, da je ta pakt izraz stvarnega stanja tradicionalnih odnosov, da ni naperjen proti nikomur in da se ne razlikuje od ostalih paktov. Z Bolgarsko so odnosi zadovoljujoči in se povoljno razvijajo. Nasproti Grški in Albaniji živimo v odnosih korektnega sosedsstva. Odnosi z Madjarsko so normalni.

Češki zunanji minister Beneš je podrobno

orisal izvor napadov lorda Rothermera, ki izvirajo iz neodgovornih madjarskih krogov. Ti napadi ne morejo imeti nobenega vpliva na spremembo sedanjega stanja v srednji Evropi, ki je utemeljeno z mirovnimi pogodbami. Mala antanta se je ustanovila v ta namen, da jamči mir na temelju obstoječih pogodb. Države Male antante vpoštevajo pravične zahteve svojih manjšin.

Romunski zunanji minister Titulescu je izjavil, da Romunska nadaljuje politiko čvrste zveze Male antante, ki je odločujoč činitelj mira osrednje in jugovzhodne Evrope. Romunska je pripravljena ugoditi iskrenim željam Madjarske in Bolgarske za zboljšanje odnosov, ki so sicer korektni.

Na današnjem sestanku Male antante se je sklenilo, da ostane Mala antanta dosledna politiki miru, spoštovanja pogodb v skladu z zavezniki in vesilami. Proti vsakemu nasprotnemu poskusu se bo borila z vsemi sredstvi.

Odmevi dr. Koroščevega govora v Kamniku.

r Belgrad, 5. sept. (Izv.) Nedeljski govor dr. Korošca v Kamniku je v belgrajski javnosti naletel na živahen odmev. Glasilo zunanega ministra Voje Marinkovića »Pravda« ga v celoti debelo ponatiskuje, zlasti odstavke o naši zunanji politiki, kjer dr. Korošec odgovarja Pribečeviću, kjer poudarja zunanje politično vlogo SLS, Rothermerovo akcijo in sploh stališče stranke, ki se briga tako za svojo širšo kakor za svojo ozko domovino.

»Vreme«, glasilo bivšega zunanega ministra Nintića se obširno bavi z govorom dr. Korošca in podčrtava izjave o naši zunanji politiki, o sedanjih vladah in bodočem parlamentu. »Vreme« ponatiskuje odstavke iz nedeljskega »Slovenčevega« uvodnika. Med drugim priobčuje sledeče stavke: »Proglas, katerega je izdal glavni odbor, je izraz zmage Vukičevića in tistih, ki hočejo, da izide iz volitev radikalna stranka močna in složna. Popolnoma brez-

predmetno je, ako kateri člani glavnega odbora nastopajo proti Vukičeviću, ker radikalna stranka danes dejansko ni več v rokah glavnega odbora, ampak v rokah predsednika vlade Vukičevića.«

Dalje podčrtava naslednji odstavek:

»Za našo stranko je brez pomena, katera struja radikalne stranke bo zmagala, da le ne zmagajo gotovi politiki, ki so postali za vladno nemogoči. Z Vukičevićem imamo poseben prijateljski pakt, toda ta pakt ne bo padel v vodo, četudi bi padel Vukičević, kar pa se ne bo zgodilo. Nas veže prijateljstvo z Uzunovićem in drugimi prijatelji v radikalni stranki. Naše načelo je, da sodelujemo z radikalno stranko na sklenjenem programu.«

Radikalni list znova pred volitvami podčrtava znani pakt o prijateljstvu med SLS in bodočo narodno radikalno stranko kot celoto.

Nedeljski govori političnih voditeljev.

r Belgrad, 5. sept. (Izv.) V nedeljo so bili vsi voditelji strank na delu. Ljuba Davidović je imel velik političen shod v Šabcu, kjer je, kakor je bilo pričakovati z ozirom na znan položaj Ljube Davidovića in agitacijski značaj shoda, ponovno razlagal program svoje stranke, navajal obtožbe o korupciji in napadal Vukičevića in celotni radikalni vladni del. Glede demokratskega dela vlade je dejal, da je padel v to družbo. Svoj govor je zaključil s tem: »Prosim vas, in ako je prošnja nepotrebna, vam zapovedujem, da vsi glasujete za Veljkovića.« Za njim je govoril Veljković, ki se je predvsem branil očitkov, da ga kralj ne mara.

Predsednik vlade Vukičević je na shodu v Banjaluki pobijal trditve, da bi bila bivša narodna skupščina sposobna za delo. Govoril je o razmerah v radikalni stranki, ki nujno zahtevajo razčiščenja in da se izvrši amputacija. Glede proglasa glavnega odbora je izjavil, da ga vsebina ne zanima, ampak samo to, kdo ga je podpisal. Nato je govoril o delu in sestavi bodoče vlade. Za razmere v radikalni stranki so odgovorni tisti, ki mislijo, da se bodo rešili propada.

Boža Maksimović, ki kandidira v Belgradu proti Davidoviću, je imel dva velika shoda, na katerih je ostro zgrabil demokrate, tako Marinkovića, kakor Davidovića. Branil je dosedanje delo radikalne stranke, sebe pa očitkov. Radikalni da niso razbili Radičevega shoda v Belgradu. Strastne napade na demokrate komentirajo tukajšnji krogi tako, da se bo bila letos za prestolico ostra bitka, kakor pri zadnjih občinskih volitvah. Povsem je odvisno od višine količnika, da morebiti obeh mandatov ne odnese ena sama stranka. Kandidat Davidovičeve stranke Dakanas je na shodu napadel Božo Maksimovića in ga dolžil raznih nasilstev, potvorb in zlorab.

Radičev shod v Splitu je ostal brez vsakršnega posebnega vtisa. Kako naj se namreč

resno vzame trditve, da bo prišel v skupščino s 100 mandati, da bo imel v vladi 9 ministrov, ko pa je pri včerajšnjih zagrebških občinskih volitvah pokazal, da je padel za 50%. Topot obljublja Vukičeviću samo 40—50 mandatov. Skupščini je naložil delo od 7. zjutraj do 7. zvečer. Turke, Madjare in Avstrijce je podil ven iz države. Na severu države pa Madjarom obljublja narodni raj v državi.

Med drugim je zanimiv shod finančnega ministra dr. Bogdana Markovića v Strumici, kjer je napovedal enakost obdavčenja, varčevanje v državni upravi, izplačilo višjih dolgov in omogočitev dajanja kreditov kmetijskemu prebivalstvu potom Hipotekarne banke.

Davidović odklanja Pribečevića.

r Belgrad, 5. sept. (Izv.) Samostojni demokrate polagajo poslednje karte na Davidovića, o sebi nimajo kaj poročati, ker v prečanskih krajih nimajo nobenih uspehov, v srbijanskih krajih pa sploh ne morejo prirejati shodov. Na svojih shodih govore o tem, kaj dela Davidović. Ko govorijo o demokraciji, demokraciji, besedice »samostojni« niti ne omenjajo. Ker jim manjka v Srbiji vsaka parola, izrabljajo za prečanske kraje tudi Davidovića, češ da se bo osnoval demokratski blok. Značilno je, ne glede na Marinkovića, da Davidović na vseh shodih Pribečevića niti ne omenja in ga bo na jutrišnjem velikem shodu, katerega prirejajo demokrate z vsem pompom, odločno obsodil.

v Pariz, 5. sept. (Izv.) Francoski letalec Givom se je na letališču Le Bourget zapletel v nek pretep. Pri tem je bil precej hudo ranjen, tako da zaenkrat ne more biti govora o njegovem poletu.

Občinske volitve v Zagrebu.

ZMAGA HRVATSKEGA BLOKA — RADIČEVCI NAZADOVALI ZA 2500 GLASOV. — TUDI SAMOSTOJNI DEM. NAZADOVALI.

6 Zagreb, 5. sept. (Izv.) Včeraj so se vršile v Zagrebu občinske volitve. Volitev se je udeležilo 19.573 volivcev. Količnik je bil 390. Za mandate se je potegovalo 12 strank. Posamezne stranke so dobile sledeče število glasov in mandatov:

1. SDS 1511 glasov in 4 mandate. 2. Komunisti 2466 glasov in 7 mandatov. 3. Neodvisni obrtniki 155 glasov in nobenega mandata. 4. Socialistični blok pod vodstvom Košutića 269 glasov. 5. Hrvatski blok, katerega sestavljajo za te občinske volitve Hrvatska pučka stranka, federalisti in stranka pravafrankovci, 9749 glasov in 25 mandatov. 6. Hrvatska seljačka stranka — radičevci 2351 glasov in 6 mandatov. 7. Stanovanjski najemniki 759 glasov in 2 mandata. 8. Socialisti pod vodstvom dr. Šafarja 294 glasov in nobenega mandata. 9. Socialisti-socialna zveza 396 glasov in

11 mandat. 10. Radikali 363 glasov in nobenega mandata. 11. Židje 806 glasov in 3 mandata. 12. Demokrati-davidovičevci 454 glasov in 2 mandata.

Pri oblastnih volitvah je dobil Radić 4872 glasov, radikali 867 glasov, stranke Hrvatskega bloka so šle v oblastne volitve ločeno in so dobile vse skupaj 5802 glasova. SDS je dobila pri oblastnih volitvah 1787 glasov. Hrvatska pučka stranka ima 2 mandata, in sicer sta izvoljena dr. Markulin in Šipek.

Vočina volivcev je glasovala že dopoldne. Volivna udeležba znaša nekako 65%. Prognoza za parlamentarne volitve je radi velike abstinence volivcev precej težavna.

Vsi časopisi naglašajo, da so bile te volitve prve, ki so potekle popolnoma brez vsakega incidenta.

66. nemški katoliški shod.

v Dortmund, 5. sept. (Izv.) Katoliško zborovanje se vrši letos v vestfalski industrijski metropoli. Vsled tega so na dnevnem redu pred vsem socialna vprašanja, kar je prišlo do izraza tudi pri volitvi voditelja krščanskih socialcev in bivšega pruskega ministrskega predsednika Stegerwolda. Katoliško vestfalsko prebivalstvo se zborovanja zelo živahno udeležuje. Ceste so vse v zastavah, in sicer pred vsem v cerkveni belo-rdeči zastavi, katere barve so obenem tudi dortmundske in vestfalske. Zborovanje se udeležujejo državni kancler dr. Marx, avstrijski zvezni kancler dr. Seipl, bavarski ministrski predsednik H. Held, badenski ministr. predsednik Trunk, državni delovni ministr. Brauns, finančni ministr. Köhler, pruski ministri Hirtschifer, Steiger, Schmiedt, bavarski socialni ministr. Oswald in sivolasi poslanec Herold.

Na prvem javnem zborovanju v nedeljo popoldne je v otvoritvenem govoru Stegerwald poudarjal socialne naloge našega časa. ki s tako zvano »revolucijo« niso rešene, ker revolucija ni nič drugega, kakor polom kakega vladnega sistema.

Papežev nuncij Pacelli je izjavil, da mora nastopiti močna skupnost katoliško mislečih podjetij in delavcev, v kateri naj dorasčajočo generacijo ogreva ves žar in globo-

čina katoliškega življenja. Katoliška socialna politika je mogoča samo v okviru smotrene katoliške kulture. Pospeševanje verske kulture ne sme zaostajati v družini, cerkvi in šoli za nujnimi problemi socialnega in gospodarskega življenja. Ne sme se misliti, da so gospodarski ukrepi sposobni, da premagajo hudo stisko sloveštva. V teh besedah se na lep način kaže stališče Vatikana glede na šolo in konkordat.

Državni kancler dr. Marx je izjavil na nemkem delavskem zborovanju: Državnemu predsedniku Hindenburgu bom poročal, da se je tukaj v Dortmundu na desetstisoče nemških delavcev izjavilo za svojo cerkev in za nemško republiko, česar se bo on srčno veselil.

Končno je bila soglasno sprejeta resolucija: 66. glavno zborovanje nemških katolikov se znova priznava k neovrgljivi temeljni zahtevi katoliškega naroda: Katoliške šole za katoliške otroke. V verski šoli vidi najboljši predpogoj za vzgojo mladine in za pravno-versko obnovo nemškega naroda. Ta zagotovitev mora biti trdno vsidrana v zakonodaji države in dežel. Člani državnega zbora ne smejo pritrčiti nobeni ukinitvi, ki ne bi zagotovila vsaj polno enakopravnost katoliških šol z drugimi šolami.

Zasedanje Društva narodov.

v Ženeva, 5. sept. (Izv.) Ob 10.30 je predsednik Villegars otvoril VIII. plenarno zasedanje Društva narodov, katerega se udeležuje 47 držav. Villegars je v svojem govoru podal pregled delovanja DN v zadnjem letu. Poudarjal je posebno, da se prekomorske države zborovanj udeležujejo v vedno večjem številu. Kot posebne naloge bodočega zasedanja je imenoval izvedbo trojne misli: razsodišče, varnost, razorožitev. Kar se tiče gospodarske konference, je omenil svoj optimizem glede vprašanja razorožitve, svaril pa je pred prevelikim optimizmom, da bi res prišlo do razorožitvene konvencije, ker je mornariška konferenca pokazala, kako potrebna je poprej diplomatska in tehnična priprava za tako konferenco. Zborovanje DN ima pred seboj obilen program, ki obsega juridično izpolnitev DN in nadaljnjo izvedbo tehničnih del, ki se pa nikakor ne omejujejo na ti dve obširni polji, temveč obsegata tudi razvoj konvencij glede razsodišča in varnosti. Ob živahnem odobravanju je otvoril osmo zasedanje in izrazil upanje, da bodo idealne sile Wilsona in Bolivarja oduševile tudi zbrane zastopnike narodov.

Ob 12.45 se je začela volitev predsednika. Japonski poslanik Adaco je izjavil, da ne sprejme kandidature in prosil, da ga ne volijo. Nato se je vršila volitev in ob 13 je Villegars objavil uspeh. Oddanih je bilo 47 glasov. Od teh je dobil delegat iz Urugvaya Guani 24 glasov, avstrijski grof Mensdorf pa 21. Villegars je objavil, da je prvi urugvajski delegat Guani izvoljen za predsednika 8. zasedanja Društva narodov. Poročilo o verifikaciji mandatov navaja, da je zastopanih 47 držav in da niso poslane zastopniki Argentina, Bolivija, Španija, Honduras in Peru.

Predsednik Guani si je stekel nedvomne zasluge za Društvo narodov. On je urugvajski poslanik v Parizu ter je svojo državo zastopal v Društvu narodov že štirikrat. S svojo delavnostjo in zelo taktičnim nastopanjem pri razpravah si je pridobil velike zasluge. On je prvi predsednik, ki je bil izvoljen natančno z absolutno večino.

v Ženeva, 5. sept. (Izv.) Včeraj se je glavna pozornost posvečala poljskim načrtom glede varnosti mej. Poljski glavni delegat Sokal je sedaj tretjič načel to stvar in je včeraj razgovarjal z glavnimi delegati. Bil je pri Chamberlainu in Briandu, da ju pridobi za svoj novi načrt. Poljakom gre očividno za to, da svoj namen dosežejo v okviru razorožitve, nakar bi potem mogli razvijati svoj načrt za novo garancijo svojih mej. Chamberlain ga je poslušal uljudno, pa hladno, ne da bi rekel kako besedo. Briand pa je bil prijazen, toda rezerviran. To njuno držanje je vsekakor v zvezi z razgovori s Stresemannom, pri katerih so se

zedinili na to, da se mora taka ideja glede vzhoda v splošnem odkloniti a priori, ker bi bila proti duhu Locarna. Morala bi se temeljito proučiti in pripraviti po juristih, nikakor pa se ne sme dopustiti, da bi Društvo narodov bilo prisiljeno nepripravljeno in v kratkem času o tem sklepati. Če bo Poljska to predlagala, se bo o stvari v splošnem razgovarjalo, potem pa za eno leto izročilo juridičnim ekspertom v proučevanje.

v Ženeva, 5. sept. (Izv.) V prvem delu današnje popoldanske seje Društva narodov, ki je trajala tri četrt ure, se je dnevni red razdelil na 6 komisij: za pravna vprašanja, za tehnično organizacijo Društva narodov, za razorožitvena vprašanja, proračunska vprašanja, humanitarna in socialna vprašanja ter za politična vprašanja. Posebna komisija za dnevni red, ki obstoji iz 7 članov, mora vse nove predloge za dnevni red proučiti, preden pridejo na razpravo. Na predlog Guanija je bil švicarski predsednik Motta izvoljen za častnega člana prezidija. Zborovanje je bilo nato prekinjeno do 18.30, da se med tem časom komisije konstituirajo. Predlog, da se sedeži na novo razdelijo tako, da bi imele prostora tudi pomožne delegacije in prideleni strokovnjaki, se ni sprejel in predsednik je odredil, da zastopniki posameznih držav zavzamejo svoja stara mesta.

v Ženeva, 5. sept. (Izv.) V kuloarjih se živahno razpravlja glede treh mest, ki so postala prosta za nestalne delegate. Gre prav za prav le za eno mesto, ker bo Belgija gotovo zopet izvoljena, in se drugo mesto, ki ga ima sedaj San Salvador, smatra kot notranja zadeva Južne Amerike. Za tretje mesto, ki ga je dosedaj imela Češkoslovaška, se imenuje kot glavni kandidat Finska, med drugimi kandidati pa Kanada.

v Ženeva, 5. sept. (Izv.) Za predsednika šestih komisij so bili izvoljeni: Za prvo komisijo japonski poslanik v Bruslju Adachi, za drugo kanadski senator Dandurand, za tretjo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, za četrto holandski univ. profesor Van Eysing, za peto norveški delegat Hambro, za šesto luksemburški minister Bech.

v Ženeva, 5. sept. (Izv.) Pri volitvi šestih podpredsednikov zborovanja je bilo oddanih 47 glasov. Dobili so italijanski delegat Scialoja 43 glasov, Briand 41, Chamberlain 41, dr. Stresemann 41, poslanik Haitija v Parizu Nemour 28 glasov. Za šestega podpredsednika je prišlo do ožje volitve med avstrijskim grofom Mensdorffom in portugalskim zunanjim ministrom Vasconcellosom. Izvoljen je bil grof Mensdorf. Jutri dopoldne začne vseh šest komisij svoje delo, popoldne ob 16 pa bo plenarno zborovanje z dnevnim redom: Začetek generalne debate o poslovnem poročilu sveta.

Vestfalski Slovenci v Mariboru in njihov odhod iz domovine.

VELIČASTEN SPREJEM VESTFALSKIH SLOVENCEV V MARIBORU. — MESTO V ZASTAVAH. — OKROG 5000 LJUDI PRI SPREJEMU. — VESTFALSKI SLOVENCİ NA SLOMSKOVEM GROBU. — SLOVO IZ DOMOVINE.

Maribor, 5. septembra.

Noroj ob 7. je dospel v Maribor posebni vlak z vestfalskimi Slovenci, ki se danes poslavljajo iz domovine in odhajajo naprej v Nemčijo. Maribor jim je priredil slovesen sprejem, katerega po njihovem zatrjevanju še niso doživeli nikjer v domovini.

Mesto je bilo v zastavah. Na kolodvoru je drage goste pričakovala tisočglava množica, povečini samih delavcev, ki so prišli pozdravit svoje sotrpine, ki delajo v daljni Nemčiji. Pri pozdravu je zaigrala godba katoliške mladine »Lepo našo domovino«. Tisočglava množica je navdušeno pozdravljala izstopajoče Slovence ter jih obsula s cvetjem.

V imenu Prosvetne zveze jih je pozdravil profesor Sušnik: »Vsa domovina vas je pozdravljala dobro in pristrčno, kakor mati svoje otroke. In četudi je najbornejša mati, je ni nikdar ljubezni, kakor je pri njej. O domovine, ti si kakor zdravje. Prišli ste, da jo pozdravite mlado, močno, veliko in svobodno. Zato je naš pozdrav zahvala za vašo zvestobo jeziku, narodu in veri naši. In nič lepše ne morete pokloniti ljubezni mariborskemu Slomsku, kakor da izprositi slovenskega svetnika Slomskega, patrona Slovencev tod in po Avstriji, Nemčiji, Italiji in Ameriki.«

Nato je govornik nadaljeval v nemščini in pozdravil gospode, ki so skupno z našimi rojaki obiskali našo domovino. Zahvalil se je za njihovo veliko ljubezen, ki jo izkazujejo našim ljudem.

Sušniku se je zahvalil predsednik kršćansko socialnih organizacij naših rudarjev v Nemčiji, Koncilja, za pristrčni sprejem in zagotavljal, da ostanejo vestfalski Slovenci v tujni zvesti tudi nadalje svoji veri in jeziku.

Kaplan Tensundern je v lepi slovenščini nazdravil naši domovini in dobremu slovenskemu ljudstvu, ki tod prebiva. Podal je zagotovilo svojih tovarišev-duhovnikov iz Nemčije, da bodo posebno sedaj, ko so si ogledali slovenske kraje, vedeli, kako blago dušo je Bog dal temu narodu. Ko je g. Tensundern končal, so ga mladenke obsule s cvetjem.

Nato se je razvil sprevod na Slomskov grob. Na čelu je korakala godba, ob strani pa so tvorili špalir dečki z bakljami. Z njimi je korakala ogromna množica meščanstva.

NA SLOMSKOVEM GROBU.

Slomskov grob je bil ves v cvetju. Zastave in nosilci bakelj so pred pokopališčem napravili špalir in skozi je korakala velika množica ljudstva. Vestfalski Slovenci so se s solzami v očeh poklonili Slomsku. Bil je to nepopisen prizor. Najbolj ganljivo je bilo, ko sta pristopila h grobu dva mala dečka — vestfalska Slovence — in položila dva šopka cvetlic. Za dečkoma je pristopil Tensundern in položil na grob šopek cvetlic.

S pokopališča je množica odšla v stolnico in jo je do zadnjega kotička napolnila. Kanonik dr. Cukala je s prižnice v kratkih, navdušenih besedah poveljeval Slomskega, največjega sina našega naroda.

KOMERZ.

Po kratki molitvi je sprevod krenil še v frančiškansko cerkev, od tu pa v Goetzovo dvorano. Tu jim je mestna občina priredila komerz, katerega se je udeležilo okrog 1200 ljudi.

Navzoči so bili veliki župan dr. Schaubach, mestni župan dr. Leskovar s soprogo, podžupan dr. Lipold, prelat dr. Tomažič, mestni kanonik dr. Moravec in zastopniki številnih naših organizacij.

Mestna občina je goste pogostila. Razpoloženje je povzdignila godba katoliške mladine.

Gostom so nazdravili mestni župan dr. Leskovar, veliki župan dr. Schaubach, v imenu odsotnega škofa kanonik Tomažič in številni zastopniki naših organizacij.

SLOVO.

V poznih nočnih urah so se gostje — vestfalski Slovenci odpravili na kolodvor. Carina, železniška uprava in policija so šli gostom kar najbolj na roko. Danes ob 5. zjutraj so gostje vzeli slovo od domovine. S solzami v očeh so se poslovili od domovine, iz katere odhajajo z nepozabnimi vtisi.

Pot vestfalskih Slovencev iz Ljubljane do Maribora.

Pod vodstvom duhovnega svetnika g. Kalana so se vestfalski Slovenci včeraj odpeljali iz Ljubljane proti Mariboru s posebnim vlakom. Na vseh postajah so se domačini ganljivo poslavljali od vračajočih se vestfalskih Slovencev. Na stotine ljudi je povsod pričakovalo odhajajoči vlak.

Vestfalski Slovenci v Celju.

Celje je priredilo vestfalskim Slovencem slovesen sprejem. Poseben vlak je prispel v Celje ob treh, in obstal tam poldrugo uro. Potniki so izstopili. Na trgu med kolodvorom in Mestno hranilnico jih je sprejela stoglava množica z županom dr. Goričanom in podžupanom dr. Ogrizkom, ter skoro celim občinskim svetom na čelu. Goste so pozdravili župan dr. Goričan, katehet Glasbacher, podžupan Ogrizek, socialist Komavli. Po tem pristrčnem sprejemu so se naši rojaki podali na griček k cerkvi sv. Jožefa, ob 5 pa so se odpeljali proti Mariboru.

Spotoma so povsod doživljali izraze ljubezni, ki nas veže z našimi rojaki in katerim želimo, da se čim prej povrnejo zopet med nas.

nih poroštev pa odslej naprej bolnica ne sprejema duševno bolnih pod nobenim pogojem več.

★ Umrl je v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji g. dr. Leopold Zuzek, vladni svetnik in okrajni glavar v Celju. Pogreb bo v sredo, 7. t. m. ob 3 popoldne iz Kandije na pokopališče v Novem mestu. Blag mu spomin!

★ Historična geografija v »Življenju in svetlu«. »Življenje in svet« je prineslo senzacionalno storijo o Bizantu pred 1400 leti s senzacionalno historično karto v prilogi. Radovedni smo, katera akademija je izdala knjigo, iz katere se med drugimi podatki v Justinijanovi dobi prikazujejo Langobardi v srednji Italiji, Mavri v srednji Afriki. Pa saj so čitatelji prebavili tudi novico, da je Vichy primorsko kopališče.

★ Učiteljska imenovanja. V drž. službo so sprejeti in postavljeni za učitelje: v mariborski oblasti: Slava Benedik v Škale, Miroslava Verčkovnik v Studenice, Ida Šumer v St. Ilj pod Turjakom, Mihaela Krašović v Kapelu, Marija Majerhold v St. Janž pri Dravogradu, Matilda Rajh v Makole, Ela Conč v Sv. Jurij v Slov. gor., Angela Ambrožič v Veliki Poljani, Zofija Jerele v Sv. Bolfenk na Kogu, Jožefa Luževič v Stoprce, Marija Majer v Pečarovce, Emilija Jurinec v Svečini, Marija Visenjak v Odrancih, Stefanija Prešern v Belintince, Ana Kotnik v Sv. Urban, Bruna Jovčič v Sv. Tomaž, Marija Lenartič v Dornovo, Marta Golobič v Šmartno pri Slovenjgradcu, Marija Kinčič v Prtočo, Vera Kajč na deklisko v Sv. Juriju ob Celju, Karolina Klun v Ziče, Justina Zorjan v Loče, Ljuboslava Grmovšek na Muto, Fran Druškovič v Sv. Miklavž, Milan Strauss v Gornjo Lendavo, Srečko Robinščak v Šoštanj, Ivan Teuersu v Gornjo Ponikvo. Premeščeni so: Franja Schneider v Ivanče, Čeh Branimir v Slovenj Bistrico deška, Florentina Metlika na deklisko v Solčavo, Drago in Marjeta Čepič, Karolina Vuk v Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Terezija Ferencak v Zavrč, Marija Polak na Ponikvo, Drago Bitenc v Veliko Poljano, Vanda Medica v Spodnjo Kungoto, Miroslav Viher v Ljubno, Karolina Arnež v Sv. Lovrenc pod Prežinom, Milica Vrečko v Fram, Pavla Grobin v Vuhred, Erna Killer v Gotovlje, Iva Košar v Frankolovo, Karla Srebrnič v Podgorje. V glasbeni tečaj so sprejeti: Josip Bajde v Mariboru, Rajko Burg v Loki; vsi s 1. septembrom 1927. — V ljubljanski oblasti so sprejeti v državno službo in postavljeni za učitelje: Ivan Globokar v Stično, Rudolf Bratko v Tunjice, Avgust Flegar v Sodražico, Matilda Kastelic v Čepelje, Josipina Velikopoljska v Kastav na osnovno šolo. — Premeščeni so: Josip Vončina v Gornje Jezero, Mara Sežun k Dev. Mariji v Polju, Martin Mencej v Zagorzdac, Anton Belihar v Brežice na osnovno šolo, Avgustin Clemente v Kravvo peč. Vsi s 1. septembrom 1927.

KUPUJTE SREČKE

II. STADIONSKE LOTERIJE

Glavni dobiček vila »Stadion«, Din 160.000.—.

★ V glasbeni tečaj, ki se vrši v Belgradu, so sprejeti naslednji slovenski učitelji: Bajde Josip iz Maribora, Stanko Tavželj iz Hinej, Rajko Burg iz Zuzma, Izidor Koch iz Starega trga pri Črnomlju, Albert Rajčič iz Jesenic, Danilo Jeletič iz Sv. Vida nad Ljubljano, Stanko Jurdana iz Kastva in Justin Ubald z gimnazije v Murski Soboti.

★ Kmetijsko-gospodinjstva šola v Kranju. Šolske sestre v Kranju naznanjajo, da otvorijo kmetijsko-gospodinjstvo šolo, kamor sprejemajo gojenke, ki so dovršile ljudsko šolo in so izpolnile 16. leto. Prvi zimski šestmesečni kmetijsko-gospodinjstvi tečaj se prične 15. okt. 1927. Pouk je slovenski in obsega sledeče predmete: verouk, gospodinjstvo, vzgojeslovje, računstvo, spisej, živinorejo, mlekarstvo, vrtnarstvo, uporaba sadja in zdravstvo. Poleg tega se poučujejo kuhanje, šivanje, pranje, likanje in vsa v gospodinjstvo spadajoča dela. Gojenke plačujejo mesečno za stanovanje, hrano, kurjavo in razsvetljavo 500 Din; pouk sam pa je brezplačen. Nekolekovani prošnji je priložiti krstni list, odpustnico, zdravniško izpričevalo, zavezno pismo staršev ali njih namestnikov, da bodo plačali vse stroške šolanja in obvezno pismo gojenke, da se bo natančno ravnala po hišnem redu. Prošnjo je nasloviti na vodstvo kmetijsko-gospodinjstve šole v Kranju, kjer se dobe na željo potrebna pojasnila.

★ Gospodinjstvi tečaj. Od 1. oktobra t. l. bo v St. Vidu pri Stični kmetijsko-gospodinjstvi tečaj, katerega bo vodila gospodinja Helena Černe. Dekleta se za tečaj zelo zanimajo. — Letina bo letos bolj pičla. Zlasti sena in otave je bilo malo. Sadja ne bo skoraj nič. Posledice mraza dne 12. maja!

★ Nesocialen čin monopolske uprave. Iz zanesljivega vira smo doznali, da ima stopiti v veljavo naredba, s katero se zniža prodajna provizija tobaka od 5 odstotkov na 4 odstotke. Gmotni položaj trafikantov, ki so večinoma vojni invalidi ali vdove, je že sedaj skrajno neugoden, po izvršitvi gori navedene naredbe pa bo postal direktno obupen. Zato ne dvomimo, da se bo od merodajnih strani storilo vse, kar je mogoče, da finančni minister usod-

Radovljčani!

Na mali šmaren, dne 8. septembra ob 3 popoldne se vrši v Društvenem domu v Radovljici shod Slovenske ljudske stranke. Govori g. dr. Korošec. Pridite vsi, da manifestiramo za našo stvar.

nega sklepa monopolske uprave ne bo potrdil. — Udruženje tobačnih trafikantov.

★ Službe za mizarje. Kakor v vseh strokah, tako je danes pomanjkanje dela tudi v mizarji obrti. Zato se naj mizarji prav posebno zanimajo za službe, ki jih razpisuje tovarna vagonov v Kruševcu v Srbiji. Vsi tisti mizarji, ki nameravajo to službo sprejeti, naj se zanesljivo javijo dne 7. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v pisarni »Borze dela« v Celju, v Kolenčevi ulici (poslopje Prve hrvatske štedionice).

★ Razpis službe. Pri upravnem sodišču za Slovenijo s Prekmurjem v Celju je zasesti mesto pisarja (jurista). Prosilci, ki morajo imeti dovršeno pravno fakulteto, naj vložijo svoje, s 5 Din kolekovane in z vzemi potrebnimi dokumenti opremljene prošnje (čl. 12 čin. zak.) pri predsedstvu upravnega sodišča v Celju najkasneje do 15. septembra t. l. Prosilci, ki so že v državnih službi, imajo vložiti prošnje službenim potom.

★ Za Jugoslovansko Matico. Dr. Dušan Senčar, notar v Prevaljah, je nakazal Jugoslovanski Matici 250 Din iz poravnave med Francem Čebule, žandarmerijskim narednikom na Muti in Marijo Vrhnjak na Lešah. — Mesto venca na grob pok. g. Fr. Madile je tvrdka Ant. Verbič nasl. v Krškem darovala Jugoslovanski Matici 150 Din. Iskrena hvala!

★ Podružnica Jugoslovanske Matice v Radovljici je priredila dne 15. avgusta t. l. kegljaško tekmo na korist Jugoslovanske Matice. Čisti donos te prireditve 2289 Din je bil nakazan pokrajinskemu odboru v Ljubljani, ki izreka svoji agilni podružnici v Radovljici ter vsem tekmovalcem in darovalcem dobitkov svoje iskreno priznanje in zahvalo.

KUSAKOVIKA KALODONT najboljša pasta za zobe

★ Mlekarska zadruga v Novi vasi pri Raketu kupi večje število rabljenih kant za mleko po 25 in 30 litrov. Prodajalci naj jih ponudijo Mlekarski zadrugi.

★ Pri pomanjkanju teka, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zaprtju, težkočah prebave, koprivastih izpahkih, srbečici osvobod naravnega »Franz-Josef« -grenčica telo strupov gnjilobe, ki se nabere v njem. Ze stari veččaki zdravilstva so priznali, da slovi »Franz-Josef« -voda kot vseskozi zanesljivo čistilo za črevesje. Dobiha se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Shod Slovenske ljudske stranke

bo

v četrtek 8. septembra 1927, ob 10 dopoldne v veliki dvorani hotela »Union«.

Govorita:

DR. ANTON KOROŠEC

in

FRANC TERSEGLAV.

Vsi v boj za zmago načelnika naše stranke v Ljubljani! Meščani! Čast in blagor Ljubljane ter celega slovenskega naroda zahteva, da bo zmagala 11. septembra v našem stolnem mestu Slovenska ljudska stranka!

...

⊙ Rezervnim častnikom. Vsi rezervni častniki se imajo udeležiti slovesne službe božje v stolni cerkvi sv. Nikolaja na državni praznik — rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra dne 6. septembra ob 10. uri. — Pravoslavna slovesna služba božja se vrši ta dan ob 9. uri v kapeli vojašnice Vojvode Mišića, pri kateri imajo prisostvovati vsi rezervni častniki pravoslavne vere.

⊙ Umrl je v nedeljo g. Anton Jebač in, umetni slikar. Pogreb bo danes popoldne ob 2 iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnika je pred tednom dni zadela kap, nakar so ga prepeljali v bolnico. Rajni Jebač in je znan po mnogih fresko slikah, ki jih je napravil po raznih cerkvah, samostanih in hišah. Bil je učenec slavnega slikarja Wolfa. Na starost — dosegel je 78 let — je bil skoro popolnoma zapuščan in je živel v veliki revščini. Svetila mu večna luč!

⊙ Umrla je v nedeljo po zelo mučni bolezn v deželni bolnici gospa Terezija Kernc, vdova nadučiteljeva v starosti 67 let. Pogreb pojde danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice v dež. bolnici. Preostalom naše sožalje.

⊙ Definitivna nastavitve profesorjev na liceju. Vladni komisar je sporazumno z gerentskim sosvetom na liceju nastavljal definitivno sledeče profesorske moči: Dr. Zalaznik, Marijo, dr. Bajca Antona in pa Polzelnika Ivana.

⊙ Ljubljanski Sokol. Na zlobno zavite novice v »Jutru« in »Slov. Narodu« radi podaljšanja najemne dobe telovadišča v Tivoliju priobijemo sledeče: Ljubljanski Sokol je prosil prejšnji gerentski svet, t. j. gg. dr. Pucca, Turka in Likozarja za podaljšanje najemne

Dnevne novice

★ Inskripcija na ljubljanski univerzi se vrši od 1. do 9. oktobra. Zimski semester traja od 1. okt. 1927 do 27. januarja 1928. Akademije oblasti za 1927-28 so: rektor dr. R. Nahtigal, prorektor dr. Fr. Lukman, tajnik dr. M. Šmalc. Dekani so: na filozofski fakulteti dr. K. Ozvald, na juridični dr. A. Bilimović, na medicinski dr. A. Serko, na tehniški ing. J. Foerster, na teološki pa dr. Fr. Grivec. V poletnem semestru 1926-27 je imela univerza 1153 slušateljev, od teh 1133 rednih ter 20 izrednih. Po posameznih fakultetah so bili razdeljeni takole: filozofska 249 slušateljev (med temi 55 ženskih), juridična 273 (16 ženskih), medicinska 72 (6 ženskih), tehniška 470 (12 ženskih) in teološka 88.

★ Zaslužen odlikovanje. Ob priliki svete birme pri Sv. Benediktu v Slov. gor. je g. škof dr. Karlin imenoval g. župnika Fr. Sal. Gomilšeka radi njegovih izrednih zaslug v dušnem pastirstvu za duhovnega svetovaleca lavantinske škofije. S tem je priznано požrtvovalno dušeskrbno in prosvetno delovanje gospoda Gomilšeka. Iskreno častitavo!

★ Odkritje vojne spominske plošče v St. Vidu pri Stični. Na praznik Marijinega rojstva bo v St. Vidu odkritje spominske plošče, vzidane v cerkveni zid z imeni v svetovni vojski padlih vojakov iz St. Vida. Bivši vojni kurat g. Fr. Bonač bo opravil ob 10 slovesno sveto mašo za padle vojaše. Pobožnosti se udeležijo društva. Pel bo domači cerkveni zbor. Popoldne ob pol 3 se pa odkrije spominska plošča na Muljavi. Podobar g. Miloš Hohnjec iz Celja je v St. Vidu prenovil veliki oltar s tabernakljem. G. Hohnjec ni gledal na zaslužek, ampak se je velikodušno potrudil, da je oltar res umetniško, v baročnem slogu primerno prenovljen. Zupljani so pa požrtvovalno prispevali k precejšnjim stroškom.

★ Rezervni častniki, ki imajo razpored za tako službo, za katero se smatrajo iz zdravstvenih oziror za nesposobne, se opozarjajo, da to z raportom javijo pristojnim komandantom vojnih okrožij. Svrha takega raporta bo pravočasna ugotovitev njihove nesposobnosti

oziroma razporeditev v službo, kamor po svoji zdravstveni sposobnosti spadajo. S tem se bodo preprečili slučaj, da dotičniki v lastno škodo prijavljajo to nesposobnost prepozno in sicer šele takrat, ko so že poklicani na vajo. — Pododbor Ljubljana.

★ Sprejem bolnikov na psihiatrični oddelek splošne javne bolnice v Ljubljani in slične zavode ukinjen. Navzlic ponovnim razglasom in celo popolni informiranosti o njihovi vsebini, privražajo dan na dan sorodniki, ne strašči se dolgega potovanja in velikih stroškov, svoje duševno obolele svojce v bolnico, kjer jih pa radi skrajne prenapoljenosti vseh zavodov ni moči sprejeti. Tudi ni nade, da se te razmere v doglednem času izpremene, tako da bo tudi za naprej mogoče odajati v duševno bolnim namenjene zavode bolnike samo v najsikrajnejši sili, t. j. bolnike, ki so sebi ali drugim nevarni (nasilisti, ubojci, požigi, samomorji in podobno). Bolnikov, ki so samo nemirni, nečedni, zanemarjeni, razposajeni, nadležni itd. sploh ni moči več sprejemati; prve pa samo v toliko, kolikor se sproti prostorov izprazni. Zato je odslej naprej 1. za vsakega takega bolnika, katerega želi sorodstvo oddati v bolnico, treba vložiti prošnjo na ravnateljstvo državnih dobroteljskih zavodov v Ljubljani, v kateri mora biti nujnost in sila utemeljena z navedbo dejstev, potrjenih od oblasti (n. pr. bolnik je s sekiro zamahnil proti bratu, ranil očeta, skušal zažgati kozolec, včeraj skočil v vodo, se skušal obesiti in podobno). Prošnjo, ki temelje samo na trditvah n. pr. bolnik je vaščanom nevaren, in slično, mora ravnateljstvo načelno odkloniti. 2. Če pride ravnateljstvo do prepričanja, da je primer uvaževanja vreden, obvesti o tem prosilca, tega povabi, da lahko svojega bolnika, ki pa mora imeti svoje listine, pred vsem predpisano sprejemno zdravniško izpričevalo v redu, pošlje v pregled posebej za to delegiranemu psihiatru, ki bo odslej naprej posloval vsak delavnik od 8 do 12 dopoldne v bolnici, in ki seveda navzlic dohodu bolnika lahko odkloni. Izven napovedanih ur in brez zahteva-

dobe, toda prošnja je bila odbita z besedami: »Telovališča ne potrebujete, saj imamo Tabor«. To je bila edina motivacija in na kako kasnejše dovoljenje ni bilo niti misliti. Pod sedanjim gerentskim sosvetom pa je Ljubljanski Sokol prošnjo za podaljšanje ponovil in je bila kljub temu, da najemna doba še ni potekla, kakor znano, ugodno rešena. To ni bil noben samovoljni akt naših gerentov, ampak to se je zgodilo in izvršilo na intervencijo gg. zastopnikov ljubljanskega Sokola. To je istinito poročilo, katero mora potrditi vsak član ljubljanskega Sokola. Ako se je za rešitev te cele zadeve zavlačevala, ni te stvari zakrivil gerentski svet, ampak so jo zakrivil gospodje, ki niso prijatelji ljubljanskega Sokola, četudi se smatrajo za naprednjake.

Vodovod na Lžanski cesti. V torek se je pričel graditi vodovod na Lžanski cesti čez Jurčkov stradan o Ilovico. Tako so vendar Barjani po 25 letih večnih obljub končno dočakali uresničenje svojih teženj. G. demokrate pretege, toda vsak Barjan danes ve, da je na njegovi strani edino SLS, kateri se bo tudi dne 11. septembra izkazal hvaležen s svojo kroglico.

○ Razstava umetniške šole »Probuda« na tehniški srednji šoli je odprta vsak dan od 9.—12. in od 15.—17. ure. V četrtek, dne 8. septembra ob 17. uri se razstava zaključuje.

○ Ob pričetku šolskega leta opozarjamo cenj. učiteljstvo glasbenih, javnih in privatnih šol na našo veliko izbiro vsch šolskih not, etud, šol itd. za klavir, violino, petje itd. Stalno smo posebno bogato založeni s klasičnimi in zadnjimi modernimi skladbami za vse in, strumente. Matična knjigarna, Kongresni trg.

○ Stanje zastupljenosti. Zdravstveno stanje družine Jakob, ki se je v soboto zastupila pri Dev. M. v Polju s strupenimi gobami in ki je bila prepeljana v bolnico, — o čemer smo že poročali, — je sicer še vedno zelo kritično, vendar pa je upati, da jih bodo ohranili pri življenju.

○ Kongresni trg. Dela pri tlakovanju Kongresnega trga naglo napredujejo in bodo končana že v dobrem tednu. Tlakovanje z bazaltoidom izvršuje stavbna tvrdka ing. Dukič. Postavljen je tudi že podstavek za spomenik Sv. Trojice pred nunsko cerkvijo, ki je stal prej nasproti kavarne Evrope. Novo urejeni trg bo tako znatno prispeval k zunanji čini Ljubljane in mogoče je tudi, da se bo po Kongresnem trgu vršil kdaj še celo ljubljanski korzo. Kakor je znano, se je svojčas vršila ljubljanska promenade po Kongresnem trgu.

○ Impozanten javen shod SDS pri »Levu« se je vršil 3. t. m. Ugotoviti je treba, da je bil polnoštevilno klaverno obiskal in še to je bila četrtna pristašev SLS. Bila je grobna tišina, ko je govoril g. dr. Kramer. Njegov dolgočasni govor je bil spremljan s par ploski v znak, da je odšel. Potem ko je odvrtil svoj govor še g. Vargazon, so se zborovalci mirno razšli.

○ Shod SDS pri »Mraku«. Sinočnji shod SDS pri »Mraku« bo gotovo zopet tvoril »časten« list v zgodovini SDS. Značilno je za to stranko, da izbira za svoje zborovalne lokale razne male gostilniške prostore, da more potem »Jutro« poročati o »nabitosti polnih dvorah«. Res ni bilo težko napolniti Košakov verande in še manj je težko napolniti mali salon pri »Mraku«, v katerega gre kvečjemu 60 oseb in več jih pa tudi ni bilo na shodu. Nivo govorov vseh treh govornikov: dr. Kramerja, dr. Puca in g. Vargazona je bil — pod ničlo. Navzočih je bilo več komunistov, ki so iz SDS-arjev brili norce. Esdeesariji so se razšli s trdnim prepričanjem, da bodo 11. septembra kolosalno propadli.

○ Shod SDS na ljubljanskem gradu je sijajno uspel. Prišla sta govornika dr. Kramer in dr. Bohinjec in dva ducata demokratov.

○ Šola Glasbene Maticе v Ljubljani sprejema še gojence za vse predmete. Reflektanti naj se prijavijo v pisarni Glasbene Maticе od 9.—12. dopoldne in od 3.—5. popoldne. Redni pouk v vseh oddelkih in razredih se prične v sredo 7. t. m.

○ Redni pouk na državnem konservatoriju v Ljubljani se prične v sredo dne 7. t. m. Prijave gojencev sprejema ravnateljstvo zavoda od 9.—12. dopoldne in od 3.—5. popoldne. Posebno se opozarja na pouk v raznih instrumentih: čelo, kontrabas, flavta, klarinet, fagot, rog, trobenta, pozavna, orgle. Absolventi teh instrumentov dobijo v sedanjih razmerah takoj razmeroma dobro situirano službeno mesto.

○ Mestna elektrarna ljubljanska naznanja svojim konzumentom, da bo morala na praznik 8. t. m. ustavititi na vrtilni strani električni tok od 8. ure zjutraj do 14. ure, ker bo prečistila vse transformatorske postaje.

○ Nesreča s flobert pištolo. V nedeljo, ob 8 zvečer je 32letni uslužbenec mestne elektrarne Franc Perkon razkazoval na svojem stanovanju na Karlovski cesti svojemu svaku Gregorju Bajtu novo flobert pištolo. Ne vedoč, da je pištola nabasana, jo je spustil na tla, na kar se je sprožila in je grogla zadela Perkona v trebuh in ga težko poškodovala. Perkona so nekaj minut kasneje prepepeljali z rešilnim avtom v bolnico. Njegovo stanje je zelo opasno.

○ Pretep med zidarji. V noči od nedelje na ponedeljek se je v neki gostilni na Trnovskem pristanu stoplo več zidarjev in delavcev. Na energično intervencijo stražnika se

je prepričeval, nakar so vsi razgrajči odšli proti trnovskemu mostu, kjer pa so se zopet stopili. 30letni zidar Alojzij Zore je dobil pri tem več sunkov z nožem v glavo in v pleča, tako da je obležal ves krvav in nezavesten pred mostom. Težko poškodovanega so prepeljali v nedeljo zjutraj z rešilnim vozom v bolnico. Policija je udeležence prepirla aretirala, vendar vsi taje krivdo na poškodbi.

○ Dve slepariji. Pred kakima dvema tednoma se je zgledil neznan moški v trgovini Ane Lupše, kjer je nakupil blaga za 324 Din, dejal pa je, da nima s seboj denarja in da se piše Franc Sledič, po poklicu pa da je posestnik. Obljubil je, da pride v soboto plačat. Dovedni Sledič se je res zgledil, toda ni prinesel denarja, temveč je še trgovko »napumpal« za 100 Din. Policija išče sedaj za tem Sledičem kako sled. — Neka mlada postopatica je ogoljufala posestnika B. v Sp. Šiški za večjo množino perila v vrednosti 500 Din.

○ Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova 12 so darovali: uradniki Zadrugne gospodarske banke mesto venca na krsto pokojnemu g. Trčku 110 Din; uprava tvrdke Alko mesto venca na krsto pok. g. Zelinka 250 Din; g. dr. J. Oražen, Kamnik, mesto venca na krsto pok. Kunej 150 Din; uslužbenci kavarne in restavracije Zvezda povodom godu ge. Roze Krapeš 370 Din; g. dr. Karlovšek Josip, Celje, iz kazenske poravnave 150 Din; neimenovana z Viča 150 Din. — Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala! — Odbor.

○ Oblastni urad za posredovanje nameščenja privatnim nameščencem v Ljubljani, Gledališka ulica št. 8 ima v svoji evidenci: 12 trgovskih pomočnikov in prodajalk raznih strok, 3 blagajničarke, 2 laboranta za proizvodnjo špirita, 10 knjigovodij (pomožnih in bilancistov), 15 korespondentov v raznih jezikih, 6 poslovodij, 8 uradnikov in uradnic, 3 obratovodje za kemična podjetja, 6 rudarskih tehničnih uradnikov, 5 pomožnih carinskih posrednikov, 3 praktikante za urade, 9 kontoristinj, 18 skladiščnikov, 2 izložbena aranžerja, 3 trgovske potnike, 5 stenografinj, 3 rudarske geometre in 2 drogiata.

○ Sobo s pečo in štedilnikom išče za 1. oktober prileten vpokojenec, trezen, miren, kateremu je po 24 letih stanovanje sodnijsko odpovedano. Tozadevne ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro »Usmiljeno srce«.

○ Opozorjamo! Manufakturna trgovina A. Potokar se nahaja sedaj samo na Vodnikovem (živilskem) trgu. Radi opustitve podružnice pri Zmajskem mostu veliko ostankov oblačilnega blaga po polovični ceni.

○ Gospodične, ki hočejo šivati perilo zase, sprejema zopet v pouk tvornica perila M. Alešovec, Cankarjevo nabrežje L., kjer se izdeluje vsakovrstno perilo po meri in najnižji ceni.

Maribor

□ Javen shod invalidov v Mariboru. Na praznik, 8. t. m., se vrši ob 9 dopoldne v Garmbrinov dvorani javen shod invalidov. Na shodu se bo razpravljalo o stanovskih in organizatoričnih vprašanjih. Vsi na shod!

□ Pozdrav Jadranske Straže Biankiniju. Mariborska glavna podružnica Jadranske straže je poslala don Juraj Biankiniju pozdravno brzojavko, katero je podpisal I. podpredsednik, župan g. dr. Leskovar.

□ Naval na potne liste. Policija ima sedaj ogromno dela z izdajo potnih listov za inozemstvo. Vsled raznih inozemskih velesejmov je pravi naval na potne liste, tako da jih izda policijski komisariat dnevno do 200 komadov. Policija opozarja potnike, da si oskrbe potne liste že prej, ne pa v zadnjem trenutku.

□ Smrtni slučaj. V Mariboru so umrli: Neubauer Terezija, kontoristinja v starosti 29 let, pogreb v torek ob 4 popoldne. — Čoppl Albert, bivši izvošček, star 57 let, pogreb v torek ob peti uri popoldne. — Sovič Ana, zasebnica, stara 78 let, pogreb v sredo ob treh popoldne. — Schaperl Uršula, žena zidarja državnih železnic, stara 49 let, pogreb v sredo ob 4 popoldne.

□ V smrtni nevarnosti. V nedeljo, dne 4. septembra, se je vračalo iz mariborske okolice v mesto več gospodičen odličnih mariborskih družin. Na Fali so se prepeljale čez Dravo na čolnu, ki bi jim pa kmalu izkopal grob v deročih valovih. Nekako v sredini reke se je nenadoma utrgala žica, ki je vezala čoln s prečno žico. Močni dravski tok je trenutno poglaval čoln nazaj proti levemu bregu v še hujski tok, a dekle, ki je veslalo, je izgubilo prisotnost duha ter si ni znalo nikakor pomagati. Večina izletnic je začela vpiti in klicati na pomoč, ki bi bila pa precej težka. Pričujočnost duha dveh gospodičen, ki sta, čeprav ne preveč vajeni veslanja na deročih rekah, pravočasno poprijeli za vesla in rešili celo družbo, ki je prestala dosti strahu.

□ Kavalir. Policija je aretirala nekega Josipa Goritana, ki je neki ženski, s katero je popival pri »Zlatem konju« in jo opijanal, da je zaspala, ukradel 2800 Din. Pri njem so našli še 2314 Din, katere je imel pod srajco skrite. Oddali so ga sodišču.

□ Stavka v tovarni Schonsky-Zelenka. Včeraj dopoldan je izbruhnila v Mariboru stavka v tkalnici Schonsky-Löbl. Stavka okrog 40 delavk. Gre za mezno gibanje.

Tudi otroci

imajo radi Kalodont. Ta zobna krema čisti temeljito in varuje zobe. Umivajte radi tega svoje zobe zjutraj in zvečer, ker to je pravo negovanje zob, to je zdravje!

Navadite svoje otroke na

**SARGOV
KALODONT**

Vič

V torek, dne 6. septembra, ob 8. uri zvečer, javen shod SLS v Društvenem domu na Glincah. Govori kandidat g. poslanec Smodej. Vabljeni vsi.

Tržič

Na praznik 8. septembra ob 8 zvečer bo v »Našem domu« v Tržiču shod Slovenske ljudske stranke. — Govori načelnik SLS dr. ANTON KOROŠEC. — Somišljeniki vsi na shod!

Kamnik

Veličasten shod voditelja Slovencev je v Kamniku predmet razgovorov povsod, kamor prideš. Vsi, posebno pa nasprotniki, hvalijo res lepa izvajanja dr. Korošca in so polni hvale o njegovem taktu in smernicah bodoče vlade. Tudi najzagrizenjši nasprotniki priznavajo, da more tako govoriti samo človek, ki mu je javna blaginja in interes naroda ter države nad vse. Prepričani smo, da se bo veliko dosedanjih nasprotnikov odzvalo vabilu načelnika SLS ter bodo v nedeljo vrgli kroglice v drugo skrinjico, ker so izvajanja dr. Korošca prepričala marsikoga, ki pametno motri našo notranjo politiko, da so vse v kako drugo skrinjico vržene kroglice izgubljene in bo SLS izšla iz volivnega boja tako močna, kot dozdaj še nikdar ne. Našim somišljenikom pa bodi ta prelepi shod opomin, da smatrajo v nedeljo za svojo strankarsko in državljansko dolžnost, da gredo na volišče vsi, prav vsi. Kamnik sam pa mora pokazati, da se zaveda pohvale svojega voditelja, ki mu je na shodu čestital, ker je otreseel raz sebe posodstvo demokratske klišeje. Naj bo skrinjica SLS v nedeljo polna tako kot še nikdar v Kamniku. Vsi v boj in na delo za zmago lepih načel SLS, ki nam jih je v nedeljo na shodu znova položil na srce veliki voditelj dr. Korošec!

Zaupnike SLS v Kamniku in okolici prosimo, naj gredo te zadnje dni pred volitvami s podvojeno pridnostjo na delo in neumorno agitirajo od moža do moža posebno med nasprotniki, da bo izid volitev za kamniško SLS časten. Vse one naše somišljenike, ki so morda pri občinskih volitvah iz kakršnihkoli krajevnih in komunalnih ozirih volili Združeno listo, enako prosimo, da zdaj pri teh volitvah pokažejo, da so ostali še vedno somišljeniki SLS in vržejo kroglice v drugo skrinjico! Te volitve so tako važne in smernice SLS tako dolžne in čiste, da ne sme omahovati nihče, se nikdo dati preslepiti s kakimi obljubami ali ustrašiti s pretnjami nasprotnikov, ampak glasujemo vsi kot en mož za naš SLS in našega nadvse požrtvovalnega kandidata g. Streina!

Volišče za nedeljske volitve je v osnovni šoli in sicer v I. nadstropju. Pojdite vsi na volišče že dopoldne, pripeljte seboj tudi vse omahljivce in vsi vrzite kroglice v DRUGO skrinjico!

Delavcev in delavk za šivanje klobukov išče tvrdka Henrik Prager v Bukarešti, Romunija. Vsi, ki bi bili voljni iti delat dolj, naj se osebno ali pisмено zgledajo in stavijo svoje zahteve pri tvrdki naravnost v njeni pisarni ulica Karol štev. 22 v Bukarešti.

Obešila se je v hipni duševni zmedenosti neka 73letna starka na Travniku. Žena, ki je bila sicer zelo pobožna in preje posestnica, je po prodaji posestva zašla v neprimerno, skrbelo jo je bodočnost in se ji je v tej stiski omračil um. V petek popoldne se je obešila v drvarnici, našli pa so jo šele drugo jutro mrtvo.

Resnici na ljubo! O priliki uboja v Šmarci je »Slovenec« nekako grajalno omenil okrajno glavarstvo. Resnici na ljubo ugotavljamo, da okrajnega glavarstva ne zadene najmanjša krivda in da je ravno popolnoma v smislu zakona odnosno voljavnih predpisov.

Novo mesto

Dar dijaškemu podpornemu društvu. Belokranjski dijak, ki se priredil slavi prilikom 50. letnice O. župančičevega rojstva, so podarili čisti dobiček te prireditve v znesku 538 Din novomeškemu dijaškemu podpornemu društvu.

Vlom. Dne 3. septembra 1927 ob 3 zjutraj je bilo vlomljeno v trgovino g. Pristavec v Bršljino pri Novem mestu. Gosp. Pristavec vsled šuma v trgovini iz spanja prebujen, je pričel takoj kričati, nakar so vlomilci pobegnili. Bili so trije moški, katere pa g. Pristavec vsled teme ni spoznal. Vlo-

milci so stikali za denarjem, odnesli pa so le manjšo vsoto, ki so jo ravno dobili v denarnem predalu. Zasedovanje je uvedeno.

Odlikovanje. Z ukazom Njegovega Veličanstva kralja od 7. avgusta 1927 so odlikovani za civilne zasluge člani prostovoljnih gasilnih društev z zlato svetinjo: Gg. Viktor Nifergal, Anton Stopar, Rudolf Smole in Josip Ilovcar, vsi v Novem mestu; s srebrno svetinjo pa gg.: Franc Falkner, Josip Jerele, Josip Bergman, Josip Ogoreuc, Franc Lumpert, Josip Petrič, Karel Suchy, Ivan Adam, Jakob Prežaljš, Franc Bernard v Novem mestu, Ivan Recelj in Franc Grebenc v Kandiji. Naše najiskrenejše častitke.

Trbovlje

VOLIVNI SESTANEK SLS.

Za v torek zvečer ob 7 sklicuje SLS v Društveni dom volivni sestanek svojih pristašev. Na sestanku poročata kandidata laskega okraja g. dr. Gosar in g. župnik Trahtnik iz Rajhenburga. Vabila je prinesli seboj; če kdo nima vabila, ga dobi pri vhodu.

□ Dr. Stefanovičev shod. Za ta shod je veliko zanimanje. Vršil se bo v četrtek ob 4 pred Pravičnem. Ze danes vemo, da mu bodo socialisti nagajali, vemo pa tudi, da jih bo pošteno obtesal.

□ Teror in svoboda socialistov. Socialisti vseh struj na vseh shodih mogočno kvantajo o terorju, ki se izvaja nad njimi, govorijo v svobodi itd. Opazovalec pa, ki poseča današnje volivne sestanke te ali druge stranke, vidi, da so največji teroristi napram nižjim slojem oni sami. O svobodi imajo svoje pojme; imeti hočejo svobodo le sami zase. To smo občutili po prevaru, ko so izvajali nasilje nad delavstvom z odpustom iz službe, ako se nisi dal v njihove organizacije vpisati. Na volivne sestanke, ki se vršijo ob sedanjih volitvah, pa priženejo razne elemente, ki hočejo z vpitjem in medklaci delati nemire. V soboto so na sestanku radikalne stranke izvajali tako nasilje. Socialisti niso pustili govoriti delavcu-Krekovecu, Semetu. Dr. Stefanovič jim je dal dobro lekcijo, povdarjajoč, kako se obnašajo napram svojemu tovarišu delavcu, ki mu kratko svobodo govora. Svojih sestankov si socialisti-patrioti ne upajo sklicati; videti je že danes, da so popolnoma na tleh. Delavstvo pač ni slepo, da ne bi videlo razlike med besedami in dejanji svojih voditeljev.

□ Vprašanje na prosvetni oddelek velikega županišča. Danes, ob otvoritvi meščanske šole, je bilo učenkam od učiteljice rečeno, da smejo učenci nositi znake samo od Ferijalnega saveza, Rdečega križa in Sokola. Starši pekaterih otrok vprašamo naslov ljudno, zakaj ne smejo učenci meščanske šole nositi tudi orlovskega znaka? Prosvetni oddelek naj vzame na znanje, da se starši na take prepovedi ne moremo ozirati in bodo otroci nosili tudi orlovske znake.

□ Nesreča domačina v Zagrebu. V hrvaških časopisih čitamo, da se je pri montiranju motorja v tovarni pohišstva Kolm v Zagrebu ponesrečil sin tukajšnjega uglednega posestnika M. Mervarja — Josip Mervar, ki je elektropomočnik. Motor je bil v pogonu, česar Mervar ni vedel ter se ga je neoprezno dotaknil. Raztrgalo mu je desno dlan in odtrgalo prst. Pripeljali so ga v bolnico usmiljenih bratov. — V Sisku je odtrgalo prste Hermini Šotarič, hčerki tukajšnjega čevljarkega mojstra. Pri vodnjaku na električni pogon je vtaknila prste med zobna kolesa. Tudi ta leži v bolnici v Sisku.

Laško

Shod radikalov se vrši danes zvečer v hotelu Savinja. Shod obeta biti posebno za naše uradništvo zelo zanimiv. Na shodu bo govoril g. dr. Stefanovič, okrajni kandidat radikalno-demokratske zajednice.

Savinjska dolina

Delo oblastnega odbora v Savinjski dolini. Koncem preteklega tedna so se pričela v Savinjski dolini dela za regulacijo potoka Boleške in za gradnjo ceste St. Andraž—Polzela za regulacijo Boleške je določil oblastni odbor 20.000 Din, za gradnjo ceste med St. Andražem in Polzelem za 25.000 Din.

Volivno gibanje. Kljub temu, da se vrši volivni boj v času hmeljske sežnje — so volivci vseno živahno razpoloženi, posebno pristaši naše stranke so prav pridno na delu. Najslabše izgleda imajo samostojni demokrati, ki so se v zadnjem času z vso silo vrgli na radičevce (samostojneže), videč, da se v naših vrstah ne dajo loviti kalini,

Pošljite naročnino!

A tudi pri radičevih so našli na hud odpor. Demokrati so delali račun brez krmarja, ko so mislili, da bodo z Urekom pridobili tudi volivce. Priznati je treba, da je radičevce tukaj polovico več kot demokratov, a s silo, kakor veste, ne gre več kakor pod PP2 režimom. V nedeljo, 14. avgusta so poskušali srečo naši demokrati s kandidatom Urekom tudi v št. Petru v gostilni Stribar. Ker tukaj demokratov razen Stribarjevih, Koblarja in Srebotnika ni, so jih povabili s Polzele in iz drugih krajev. Udeležili so se ga pa tudi naši pristaši in radičevci. Urek je ves čas pral zamorca in pogreval stare neresnice o naši stranki, seveda brez uspeha. Ploskalo mu je le nekaj starih liberalcev, drugi so se mu pa smejali v brk in mislili svoje. Po svojih časopisih so pa razglasili ta šod kot »veličasten«. Najbolj bo seveda veličasten polom 11. septembra. — Za šesto uro so pa sklicali šod radičevce. Nastopil je njihov kandidat dr. Novačan. Komaj pa je začel govoriti, so se že neznanosko spoprijeli z demokrati. Edino treznim kmetskim fantom se imajo demokrati zahvaliti, da jih niso izkupili. Mi pa preko vsega tega v boj za našo Slovensko ljudsko pravo!

Dopisi

Predoslje. Ker se je slovesna blagoslovitev nove motorne brigadne dne 28. avgusta tako izredno izvršila, se v imenu tukajšnje »silnega društva kar najiskrenejše zahvaljujem vsem, ki so sodelovali pri prireditvi. Prav posebno pa še izrekam zahvalo pred. gosp. župniku Ignaciju Zupanu

za blagoslovitev in lepe besede; potem kumici ge. Andrašičev, g. Zabretu in končno vsem domačinom, ki so pri tako ogromnem delu ves čas tako nesebično delovali. — Iv. Likozar, načelnik.

Zabukovca pri Grižah. V četrtek, dne 1. septembra t. l. ob 8 zvečer je imel g. dr. Novačan šod v gostilni g. Malusa. Njegovi trije pristaši so ves teden bobnali svoje ljudi skupaj, a žal, da nas o tem niso nič obvestili! Šod je razen že omenjenih treh radičevcev obiskalo nekaj uradnikov iz rudnika Zabukovca, ki so pristaši SDS in pa soc. patriotični voditelji, ki je tudi spregovoril besedo, katere pa ni nihče odobral. Najbolj zanimivo pa je bilo to, da je med govorom dr. Novačana zapal predsednik shoda g. Golavšek Avg. iz Megojci! Posebna sramota za vsakega zavednega Slovenca bi bila, ki bi volil radičevsko listo, ker imenuje Radič Slovence magarce. Posebno pa ne bomo volili radičevske liste, ker odločno odklanjamo takega svobodomošca kakor je Radič! To-liko g. Novačanu za v spominsko knjigo njegovega shoda v Zabukovcih p. Griže, dne 1. septembra 1927. Da ne pozabimo povedati tudi h koncu še en zanimiv dogodek tega shoda, ki je bil precej buren proti koncu, ker so si radičevci in navzoči uradniki iz rudnika škofili v lase z precej ostrimi besedami in očitki. Tako, da je na koncu postalo zabavno.

Cerkveni vestnik

V Radovljici bo 14. septembra ob 10. uri sodalni sestanek za pol dekanije.

Slovenci v Italiji

Fašistovski napad na škofa Jegliča in Srebrnič.

Naravnost besna kampanja italijanskega časopisja proti slovenskim in hrvaškim duhovnikom v Italiji noče ponehati. Prav zadnja polemika med vatikanskim glasilom »Osservatore Romano« in fašistovskimi listi »Tribuna« in »Tevere« radi zahteve fašistovskega tiska, da se morajo slovanski duhovniki konfinirati ali vsaj odstraniti s Primorja, je neizpodbitno dokazala, da se nahaja žarišče te kampanje v prostorih tržaškega lista »Popolo di Trieste«. Ta list je prvi prišel z zahtevo po konfinaciji slovenske duhovščine; njegov napad je takoj ponatisnila rimska »Tribuna«. Glavni urednik »Popola di Trieste« je s polnim podpisom priobčil oster članek v Mussolinijevem glasilu »Popolo d'Italia«. Kampanja proti slovanskim duhovnikom, ki jo vodi urednik lista »Popolo di Trieste« po vseh večjih fašistovskih listih, slovi na podzem obrekovanju, ki bi se ga moral sramovati tudi najbolj zakonit list, kaj šele oficijelno glasilo stranke, ki venomer poudarja, da hoče poživiti med italijanskim narodom načela krščanske morale. Res je, da je »Popolo di Trieste« čisto lokalni list, ki si je pod pritiskom fašistovske stranke in fašistovskih sindikalnih organizacij pridobil komaj nekaj tisoč čitateljev; a za nas ostane vedno oficijelno glasilo fašistovske stranke na Primorskem, dokler ga osrednje tajništvo fašistovske stranke ne desavuiru. Do tedaj bomo tudi sodili, da osrednje vodstvo fašistovske stranke odobrava laži in obrekovanje »Popola di Trieste« na račun primorskega duhovništva. »Kdo so slovenski duhovniki? To so tisti duhovniki, ki so pod Avstrijo in s privoljenjem papežev kurije(!) ščuvali nevedno kmečko ljudstvo proti edinstvu cerkve, tisti duhovniki, ki so radi pozabljali, da so misijonarji miru, da so lahko povzdigovali pokolje Italijanov, agitirali med političnimi volitvami, denuncirali italijanske irendentiste, propovedovali razredno sovraštvo in podžigali najnižje nagone kmečkega ljudstva proti »gospodim«; to so tisti duhovniki, ki grozijo z jezo božjo vsem slovenskim kmetom, ki se udeležujejo fašistovskih prireditev, duhovniki, ki tepejo slovenske otroke, ki nosijo obleko »Babilice«; to so tisti duhovniki, ki hodijo na počitnice v Jugoslavijo, da ščuvali jugoslovansko časopisje proti Italiji.« Tem duhovnikom se boljše godi kakor italijanskim; oni komandirajo v goriški in tržaški kuriji.

Toda »Popolo di Trieste« se ni ustavil pri blatenju primorskih duhovnikov in izzivanju primorskih škofov, ampak je potuhnjeno stopil tudi preko meje. V številki od 1. septembra čitamo: »Dne 26. avgusta so se zbrali okoli primorskega primasa (goriškega nadškofa), da mu asistirajo pri proslavi zlate maše, sufragantni škofje tržaški, poreški, ljubljanski in krški...« »Popolo« nadalje zahteva, da se mora razbiti goriška nadškofija, Metternichova ustanova, ki obsega še danes po zlomu Avstrije tudi ljubljansko in krško škofijo, ker je nenaravno, protitalijansko ter nasprotno državnemu pravu in tudi cerkvenim interesom, obnovi naj se oglešiti patriarhat, ki obsegaj videmsko, goriško, tržaško, poreško, reško in zadrsko škofijo. V dolgem članku tudi čitamo stavek: »Danes je v Gorici še slovenski nadškof; toda ko bo Gospod poklical k sebi mons. Sedeja, mu bo gotovo za naslednika italijanski prelat.«

Tudi tukaj se je »Popolo di Trieste« poslužil grobe laži. Nesramna laž je, da sta se ljubljanski in krški škof udeležila proslave zlatomašništva goriškega nadškofa. Omenjenih škofov sploh v Gorico ni bilo! Toda zahtevo za uničenje slovenske goriške nadškofije je treba vendar v fašistovskem Rimu s čim podpreti! Jugoslovanski škofje prihajajo v Gorico, da ščuvali primorske škofove in duhovnike proti Italiji, je napisal »Popolo« v zaviti obliki. Da se ta propaganda prepriča, je treba razbiti goriško nadškofijo.

Ob zaključku naj poudarimo še enkrat, da je »Popolo di Trieste« še vedno oficijelno glasilo fašistovske stranke na Primorskem, ki mu je ravnatelj sam fašistovski pokrajinski tajnik. Nam prav gotovo ni na tem, da bi se potegovali za ugled fašistovske stranke. Pač pa moramo ugotoviti, da si fašistovska stranka daje žalostno izpričevalo, ko trpi in odobrava razne kampanje svojih glasil, ki se opirajo na tako podlo obrekovanje in laži.

Boj slovanskemu tisku.

Primorski prefekti so si nadeli nalogo, ki pač ni težka, da v najkrajšem času zatro vse slovansko časopisje v Italiji. Danes doznavamo, da je tudi »Goriška Straža« dobila svarilo. Goriški prefekt ne mara torej v nobenem oziru zaostajati za tržaškim, ki je dal že vsem slovenskim in hrvaškim listom, ki se tiskajo v Trstu, svarilo, enemu listu celo dvakrat v teku 14 dni! O motivaciji svarila, ki ga je prejel Straža, ni vredno govoriti. Vsi slovanski listi se dolžijo, da je njihovo pisanje naperjeno proti »državnemu redu«. Mi bi rekli: da pripravljajo državni udar, revolucijo! Fraze, neumne fraze, s katerimi se hoče opravičiti zatiranje našega življa! Kaj mislijo o zadržanju našega ljudstva v Italiji napram državi in državnemu redu primorski prefekti in fašistovski oblastniki v Rimu, nam je dobro znano. Ti dobro vedo, da ga morda ni ljudstva, ki bi bolj ljubilo mir in spoštovanje zakona, ki bi bolj redno plačevalo naravnost neznosne davke, ki bi bolj vladno prenašalo najhujšo gospodarsko bedo, ki jo je kdaj poznalo, kakor slovensko ljudstvo v Italiji. In vendar fašistovski oblastniki neusmiljeno bi-jejo po njem. Zdi se, da se prav v času te strašne gospodarske bede nalašč še višje dviga bič. Če že fašistovski oblastniki ne marajo nič storiti za ublažitev gospodarske bede nesrečnega ljudstva, naj ga vsaj pustijo na miru; naj mu pustijo njegova društva, njegove liste, iz katerih črpa vsaj moralno oporo! — Tržaški prefekt je dal zapleniti četrtekovo številko »Edinosti«, ker je list posnel po četrtini fašistovskih listih vsebino »Timesovih« člankov o razmerah v fašistovski Italiji. »Timesovim izvajanjem je bil dodan tudi komentar italijanskih listov, a vse to ni nič izdalo. Slovenski listi ne smejo pisati niti to, kar italijanski. Tržaški prefekt je zaplenil tudi tednik »Istarsko Rižec«. Zaplenbe in svarila se kar vrstijo. To je pač znak, da hoče fašistovska vlada popolnoma uničiti slovanski tisk v Italiji. No, in kaj bo imela od tega?

Tudi »Mali list« zaplenjen. Poleg »Edinosti« in »Istarske Rižice« je tržaški prefekt Fornaciari dal zapleniti zadnjo številko »Malega lista«. Vzroki zaplenbe niso znani. Bo pač tudi »Mali list« proti »državnemu redu« in torej za revolucijo. — Ali, ali...

Knjige in revije

Uredba o reorganizaciji in volilnom redu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. V Ljubljani 1927. Izdala Tiskovna zadruga. Cena s poštnino vred Din 6.50. Trgovske, industrijske in obrtne kroge opozarjamo, da je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani v posebni knjižnici uredbo, s katero se je reorganizacija trgovske, obrtne in industrijske zbornice v Ljubljani in novi volilni red, po katerem se bodo vršile v oktobru nove volitve v to zbornico.

»Vigred« — dekliški list. V teh dneh je izšla 9. številka z zelo prijetno vsebino. Uvodni članek, namenjen orliškomu prazniku, govori o Mariji — naši zvezdi. Prav obširno pogrešamo »Večernih razgovorov«, nadaljevanja prelepega vzgojnega članka »Kako se izraža ljubezen« in započeta članka o gospodinjstvi izobražbi. Res pa je, da je vzgojni članek »Me, dekleta« nekaj prav lepega in zlasti še, ker je izpod peresa povsem nove sotrudnice. Razvosečila nas je tudi igra »Spokornice«, ki bo za naše odre nekaj povsem novega. Prav poseben je članek o Rožnem domu. Pričetj povesti se prav zanimivo razpletata; zdi se, da uredništvo hiti z objavo, ker se bliža že konec leta. Zato pa to pot list ni tako pester kot druge kratke. Izmed pesmi najbolj ugaja »Jutranja zarja«. V drobem tisku je prav mnogo pripravnega drobiža za drobne dekliške roke in za rahločutno dekliško srce. Zakaj so tudi to pot dekleta tako sama zase in prav nič ne pogledajo drugam? Ugaja pa, da se »Vigred« oziroma na željo in potrebe svojih čitateljic jim daje pravico sodelovanja o vsebini, kakor to kažejo vprašanja na drugi strani ovojne. Želimo prav iskreno, da se vse čitateljice odzovejo in za prihodnje leto ustvarijo svoj list tako lep in vabljiv, da jim bo v čest in ponos!

Sport

DRUGO KOLO TEKEM ZA PREHODNI POKAL JNSA.

Belgrad: Ljubljana 5:0 — Subotica: Zagreb 5:4. V drugem kolu tekem za prehodni pokal nogometne zveze je porazil Belgrad ljubljanski team z imponentnim scoreom 5:0. Sestava ljubljanskega tima: Erman L-Pleš, Slamič-Verovšek, Dekleva, Lado-Siška, Erman II., Čebolin, Uršič, Doberlet se ni izkazala za dobro. Kakor se je z gotovostjo moglo predvideti po obeh treningih pretečenega tedna, je popolnoma odločil notranji napadalni trio in levi branilec Slamič, poleg teh pa tudi vratar, ki ima neposredno na vesti 2 gola. Tekma se je vršila pred nekako 3000 gledalci na novem stadionu belgrajske Jugoslavije. Že v 2. minuti doseže B. svoj prvi uspeh iz prostega strela, ki je bil absolutno ubranljiv. Belgrad stalno napada, obe krili L. nekolikokrat prodre preko belgrajske obrambe, toda trio ni nikoli na mestu in branilci brez posebnega napora vračajo žogo v protivno polje. V 30. minuti prodre levo krilo B. in doseže 2., tudi ubranljivi gol. V 52. minuti roka Slamiča, enajstovkovo pretvori B. v svoj tretji uspeh. Polčas 3:0. V drugem polčasu igra L. boljše. Doberlet in Šiška ustvarita večkrat opasne situacije pred belgrajskim golom, pa notranji napadali jih puste vse neizrabljene. Pleš igra izredno dobro, publika mu opetovano aplaudira. Tudi hali L. igrajo izvrstno. Nato napravi Slamič med 15. in 27. minuto 6 kotov zaporedoma. Vmes pade v 19. minuti 4. gol za B. ter v 35. minuti 5. Ljubljana menja nato notranji forward in igra do konca s triom Čebolin-Doberlet-Šiška. Položaj se sedaj izboljša, vendar L. ne more več popraviti rezultata. — Igra je vodil dobro osješki sodnik Jelačić.

Zagreb je podlegel Subotici, ker v drugem polčasu ni vzdržal ostrega tempa. Vodil je ob polčasu s 3:1. Subotico je zastopal kompletni SAND, ojačen z desnim halfom subotičkih železničarjev.

Za finale, ki se vrši najbrže že prihodnje nedeljo v Belgradu, sta se kvalificirala tako Belgrad in Subotica. Končnega zmagovalca je predvideti s precejšnjo gotovostjo v Belgradu.

SPORTNA NEDELJA.

Nogomet.

Slovan: Rapid (Celovec) 5:1 (polčas 1:1). Slovan je imel v nedeljo v gosteh celovskega Rapida, zelo žilavo ambiciozno moštvo, ki igra sicer enostaven nogomet. V dobri formi se nahajajoči Slovan je bil v vseh linijah boljši od gostov. Domači so tekmo drugemu polčasu popolnoma obvladali polje ter zaslužen zmagali z visokim rezultatom 5:1. Najzanimivejši del Slovanovega moštva je bil obrambni trio Škofic-Marchiotti-Flak s srednjim krilcem Volkarjem. Napadalna vrsta še ni dovolj vigrana.

Ilirija: Krakovo 2:0 (2:0). — Ilirija je absolvirala semifinala za poškodbeni fond LNPa s slabo sestavljenim moštvom, ki je pa igralo še nekoliko slabše kot bi bilo treba radi pomanjkljive sestave. Igralci iz rednega I. moštva so po možnosti še zastajali za igralci nižjih garnitur. Krakovo je igralo z velikim elanom ter znalo razbiti v drugem polčasu vse ilirijanske napade.

Sportni teden v Novem mestu. — Novomeški SK Elan je priredil v nedeljo hazensko in nogometno tekmo, ki bosta dali lepo razvijajočemu se sportnemu gibanju v Novem mestu nove spodbude. Sodelovala je ljubljanska Ilirija; njena kombinirana hazenska družina je pokazala v propagandni tekmi z mladimi hazenašicami Elana lepo in zanimivo ženske igre, izvrstni juniorski nogometni team pa je moral proti dobro izvežbanim in poizrtvovalnim domačinom napeti že vse sile, da je ostal zmagovalce. Hazenska tekma je končala z izidom 14:2, nogometna z izidom 4:3. — Obema teknama je prisostvovalo mnogo gledalcev.

SPORT V MARIBORU.

SK Rapid: Hakoah (Gračec) 5:2 (1:1). Igra gostov iz Gradca je precej zadovoljila. Igrajo boljši sistem kakor naši klubi, agilni so in urni, le forward ni dobro izkoriščal prilik. Rapid kombinatno ni zadovoljil. Igra je bila živahna in lepa v prvem polčasu. Na koncu je igrala Hakoah z 9 igralci. Sodnik g. Nemec slab.

TSK Merkar: SK Svestoda 1:2, zaslužena zmaga Svestode v pokalni tekmi. Zanimiva igra.

SK Rapid rez.: Svestoda rez. 8:0 (8:0). Rapid zmaga z lahkoto.

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije. Predzadnjo tekmo sta igrala v nedeljo na prostoru Ilirije Mars in Jadran. Tekma je prinesla zmago Marsu v razmerju 4:2. Finale igra prihodnje nedeljo Ilirija in Maribor.

Seja plenovnega odbora SK Ilirije se vrši v torek, 6. t. m. ob 20. uri v klubski sobi v kavarni »Evropac«. Vabim k polnoštevilni udeležbi. — Tajnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. — Danes, v torek, trening I. skupine. Potrebna polnoštevilna udeležba točno ob 18. uri! — Trening II. skupine v sredo in petek ob 17.30. — Seniorji sodelujejo na praznik 8. t. m. na Raketu pri sportnem dnevu SK Javornika. Sestava moštva in podrobnosti glede odpotovanja v članski knjigi v »Evropcu«. — Juniorji igrajo v nedeljo 11. t. m. pokalni finale s SSK Mariborom. — I. moštvo igra na praznik pokalno tekmo z ASK Primorjem ter v soboto in nedeljo s splitskim Borcem. — Načelnik.

NEKAJ SPORTNIH DOGODKOV.

V Bologni se šudijo. Arne Borg je v izredni formi; on je prvi plavač, ki je preplaval 1500 m prok v 20 minutah, pa je med potjo zboljal tudi še rekorda na 800 in na 1000 m. Poleg njega so prvi trije za njim zboljali svoje domače rekorde. Takole so plavali: Arne Borg 800 m 10:09 (nov svetovni rekord, doslej 10:32), 1000 m 12:44 (svetovni rekord, doslej 13:04), 1500 m 19:07.2 (svetovni rekord, doslej 20:04.6); Parentis 1500 m 21:50.4 (nov italijanski rekord), Joahim Rademacher 1500 m 22 minut (nov nemški rekord), Antoš 1500 m 22:01.4 (nov češkoslovaški rekord). To je moralo biti plavanje! V skaklju si je priboril prvenstvo Nemec Luter. V prsnem plavanju na 200 m je zmagal Erich Rademacher z 2:55; drugi je bil Nemec Prasse 2:58, tretji Belgijec van Parys 2:59.8. Prav tako kakor Švedi na Borgia so Nemci pomislili na novo zvezdo Büchnerja. Z Lowe-vejem sta tekla na 400 m. Kmalu se je Büchner ločil od angleškega olimpijca in je bil pri 800 m 10 metrov pred njim. Nato je Lowe zbral vse moči, je popravil 2 metra ali tri, a Büchner ni mogel več do živca. 48.2 so naznanili sodniki, nov nemški rekord na 400 m, za eno desetino boljši kot že 15 let obstoječi rekord slavnega Brauna. Še 0.6 sekunde manjka Büchnerju do svetovnega rekorda, ima ga Anglež Liddell s 47.6. Büchner je bil do letos sprinter, malo smo slišali o njem. Nato je začel teči na 400 m; zmaga nad Peltzerjem je zbudila zanimanje sportnega sveta. V Parizu je zmagal še enkrat Lowe, sedaj pa Büchner. Od tedna do tedna postaja Büchner boljši, obetaja mu še lepe

uspehe. On nam je hkrati zopet enkrat dokaz, da se tekači na 400 m razvijejo iz sprinterjev, ne pa iz tekačev na srednje razdalje. Poleg Büchnerjevega uspeha stopijo drugi rezultati iste prireditve v ozadje, čeprav so bili nekateri prav dobri. Tatham 800 m n. pr. 1:58.1, Körnig 100 m 10.6.

10. in 12. t. m. se vrši lahkoatletski dvboj med Finsko in Švedsko, v stockholmskem stadionu. Vstopnice so že razprodane, samo Finci so jih kupili okoli 700; veliko bo pa tudi posebnikov iz Norveške, Danske, Anglije in Nemčije. Finska je pri-glasila 20 časnika, Norveška 7, Danska 4, nekaj tudi Nemčija. Rezultate bo oznanjal radio v Švedskem in finskem jeziku. To pot računijo Švedi z gotovo zmago, njih veliko upanje je Eklöf, ki naj premaga tudi Nurmija in E. Borgia. O Eklöfu smo že parkrat pisali, zlasti o njegovem teku na 5000 m v 14:52; tudi o Borgia smo pisali in o novem njegovem rekordu na 2000 m v 5:23.8. Poleg Borgia imajo Finci Nurmija, Wahlstedta, Järvinena, Tuulosa in velikega desetbojnika Yrjola, Švedi pa Andersena, Peterssona, Aastada itd. Ker so Švedi premagali — kar smo tudi že poročali — Norvežane in Dance, bo tekma s Finci zaključna, in moremo vse te prireditve označiti kot nekakšno skandinavsko olimpiado. Prav zanimivo bo.

Glasba

V prihodnjem zvezku »Zborov« bodo objavljene izključno slovenske narodne pesmi v harmonizacijah oziroma priredbah za koncert M. Hubada, E. Adamiča, J. Pavliča, C. Preglja, Z. Prelovcva, dr. A. Schwaba in L. Zepića. Pevski zbori, pevovodje, pevec in pevke, ki še niste naročeni na »Zborov«, se naročite na list! Letna naročnina je le 40 Din!

Kongres gospodarskih zbornic.

v Belgrad, 5. sept. (Izv.) Kongres gospodarskih zbornic se je v nedeljo baval z novim rudarskim zakonom. Glavni referat je imel Nikola Ljubić iz Splitske, ki je podal kratko zgodovino našega rudarstva in se zavzemal za nov enoten rudarski zakon. Predloženi načrt se lahko vzame kot temelj za nadaljnja pogajanja. Tajnik belgrajske industrijske zbornice Popović je govoril o rudarskih oblastvih. Tajnik ljubljanske zbornice dr. Pretnar in dr. Jelavić iz Sarajeva sta govorila o medsebojnih odnosih rudarskih podjetnikov in oblastev. Popoldne je kongres razpravljaj o našem izvozu, in sicer živili, sadja, sadnih produktov, živine itd. Kongres je vse predložene resolucije sekcij sprejel. Kongres je končal zvečer z banketom.

Stanje poročnika Pajeviča.

Podpolkovnika Petroviča prepeljejo v Belgrad.

v Inost, 5. sept. (Izv.) Po nalogu avstrijskega vojnega ministrstva je avstrijski nadporočnik Swoboda planinskega bataljona št. 4 obiskal v Feldkirchu našega letalskega poročnika Pajeviča in izrazil v imenu avstrijskega vojnega ministrstva sožalje radi težke nesreče. Stanje Pajeviča se je poslabšalo. Potovno je zadobil prelom lobanje in kolka, zmrzile so mu tudi noge, k vsemu temu pa se je pridružila še pljučnica, ki povzroča skrbi. Potrebna bo amputacija ene noge. Pajević je avstrijskemu nadporočniku opisal nezgodo. S Petrovičem sta poskušala preleteti Arlberg v višini 5000 metrov, da bi prišla iz megle. Nato sta se spustila nižje in zadela ob ledenik. Pri sunku sta oba odletela iz letala in ležala štiri ure neavestna. Podpolkovnik Petrović se je potem hotel razgledati, pri tem pa je padel raz ledenik in obležal mrtel. Podpolkovnika Petroviča so v soboto odpeljali v Beljak, odkoder ga potem prepeljejo v Belgrad. Na kolodvoru v Inostu je zastopnik vojnega ministrstva, zastopnik Hansaflotte in poveljnik letalske eskadre v Inostu položil venec na krsto.

Rothermerov sin — madjarski kralj?

Praga, 5. sept. (Izv.) »Lidova Politika« iz Bratislave poroča, da se je pristašem Otona Habsburškega posrečilo, dobiti v roke koncept pogodbe med lordom Rothermerom in madjarskim plemstvom. Po tej pogodbi ima lord Rothermer začeti v svojih listih akcijo za revizijo trianonske mirovne pogodbe. S tem naj se izbove boj za popolno vzpostavitev prejšnje Ogrske. Ako se akcija posreči, bodo mlajšega sina lorda Rothermera poklicali na madjarski prestol. Govori se, da se mladi Rothermer pridno uči madjarskega jezika. Pogodbo je podpisalo več kot 300 madjarskih magnatov. Vlada je baje listu »Nepsavac« zapretila z ustavitvijo, ako bi pisal o tej pogodbi.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je naša srčno ljubljena sestra, svakinja, teta, stara teta, gospa

Josipina Tavčar roj. Zagorc

v nedeljo 4. septembra, previdena s sv. zakramenti, v 83. letu starosti mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb predrage pokojnice bo v torek, dne 6. septembra ob 3 popoldne na tukajšnje farno pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi.

Št. Jernej, dne 4. septembra 1927.

ZALUJOČI OSTALI.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina v prvi polovici 1927.

Sedaj objavlja gl. ravnateljstvo carin podatke o uvozu v mesecu juniju t. l. Uvoz v tem mesecu je znašal 117.956 ton za 535.9 mil. ali v zlatu 48.95 mil. Din napram 117.437 tonam za 577.6 ali 52.75 milijona Din v mesecu maju t. l. Količina uvoza se torej ni izpremenila, pač pa je vrednost padla za 7 odstot.

Vrednost uvoženih predmetov je znašala v milijonih Din (v oklepajih podatki za maj): bombažno tkanine 56.9 (83.2), stroji in aparati 37.7 (30.4), razni produkti iz jekla in železa 24.3 (28.4), prevozna sredstva 23.4 (11.1), bombažno predivo 22.6 (22), volnene tkanine 19.8 (26.4), premog 19.3 (17), volna 18.7 (17), kava 15.6 (15.8), kože 14.3, (—), sol kuhinjska 11.2 (14.2), riž oluščan 10.8 (9.4), elektrotehnični predmeti 10.8 (11.8), bombaž 9.3 (11.2) itd. Iz tega je razvidno, da je nezadovolj uvoz tekstilij, napredoval pa uvoz strojev ter surovin za industrijo.

Skupno je znašal uvoz v našo državo v prvi polovici t. l. 562.614 ton v vrednosti 3.375.7 ali v zlatu 306.2 milijona Din; v prvi polovici lani 508.206 ton za 3782.1 ali v zlatu 345.1 milijona Din. Uvoz je torej padel po količini za 3.2 odstot., po vrednosti pa za 11.3 odstot. Toda izvoz je v tej dobi še znatneje padel.

V prvi polovici t. l. je znašal izvoz 2134.944 ton za 3005.8 ali v zlatu 274.5 milijona Din napram prvi polovici lanskega leta, ko je znašal 2.616.625 ton za 3938.4 ali v zlatu 359.4 milijona Din; nezadovolj je torej po količini za 18.4 odstot., po vrednosti za 23.6 odstot.

Za prvo polovico t. l. je računati s pasivnostjo naše zunanje trgovine v znesku 390.9 ali v zlatu 31.8 milijona Din napram aktivnosti 156.3 ali v zlatu 14.3 milijona Din v prvi polovici lani.

Kako se je razvijala naša zunanja trgovina v prvi polovici letos, kažejo sledeči podatki (v milijonih Din):

povpr.	1926	636.0	651.5	+ 15.5
jan.	1927	546.3	483.8	— 62.5
febr.	"	521.2	455.4	— 65.8
marec	"	507.1	608.4	— 11.3
april	"	507.5	467.8	— 129.7
maj	"	577.6	519.3	— 58.3
junij	"	535.9	471.0	— 64.9
julij	"	?	485.0	?

Izvoz iz Slovenije.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je za kongres gospodarskih korporacij v Beogradu, ki se vrši dne 3. in 4. t. m. zbrala podatke o izvozu Slovenije v dobi od 1. septembra 1927 do 31. avgusta 1928.

Jasno je, da so ti podatki le cennitve; količina in vrednost izvoza so namreč podvrženi tolikim vplivom, katerih ni mogoče vzeti v račun že danes, da moremo te, v naslednjem objavljeni podatke smatrati kot približno kapaciteto izvoza iz Slovenije.

I. V prvi skupini so poljski pridelki. Donos pšenice je letos v Sloveniji zadovoljiv. Tudi kvaliteta pšenice je letos prav dobra. Tudi pridelek ječmena in ovsa je dober, kvaliteta ovsa celo odlična. Edino rž daje slabše rezultate. (Glede fižola in krompirja smo že poročali na drugem mestu.) Od te skupine pride za izvoz v poštevi fižol 3000 ton za 10.5 milijonov, seno 2000—3000 ton ter manjša količina krompirja.

II. Sada bo letos za izvoz bolj malo, edino Prekmurje bo izvažalo. 1000 ton za ca. 3 milijone dinarjev. Spirit: 200 ton za 1.4 milijona dinarjev. Za vino so izgledi dobri: če bo v septembru ugodno vreme, bo kvaliteta odlična; v Av-

striji, kamor največ izvažamo, računajo s slabim pridelkom. Hmelja bo za izvoz okoli 900 ton, lani 600 ton.

III. Mesečno računamo lahko z izvozom sledečih količin: 60—80 vag. goveda, 8—10 vag. mesa, 15—20 vag. prašičev, 20—30 vag. zaklanih prašičev, 20—25 vag. konj. Za izvoz mesa so slabi izgledi. Jaje bo za izvoz kakor lani: 700 vag. v vrednosti 60 milijonov. Izvoz mleka je že letos prenehal in ga ni pričakovati.

IV. Za izvoz lesa so cennitve sledeče: drva 4—5000 vag. za 7.5 milijona dinarjev, stavbni les 20—25.000 vag. za 200—250 milijonov dinarjev, oglje 2000 vag. za 18 milijonov dinarjev, bukovi pragovi 500.000 komadov za 8 milijonov dinarjev, lesni produkti, predvsem pohištvo 50 vag. za 1.5 milij. dinarjev, ostalo za 2 milij. dinarjev. ekstrakti za kože za 15 milij. dinarjev; rude: svinec 9500 ton za 60 milij., premog 45.000 ton za 9 milijonov dinarjev. Glede lesa smo že poročali v posebnem članku. Prognoza za svinec in premog niso optimistične. Na cene svinca pritiska povečana svetovna produkcija.

V. Izvoz industrijskih produktov iz Slovenije pada, ker si ne znamo preskrbeti konkurenčnih pogojev n. pr. v Levanti, ki je za nas izredno važna, s trgovinskimi pogodbami. S Turčijo bi bilo potrebno skleniti pogodbo, da ne bo treba plačevati 800% ažijske, ampak samo 500%, kakor pogodbene države. Izvažali bomo sledeče industrijske produkte: posoda iz železne pločevine 750 ton za 13.5 milij., aluminijev oksid 3000 ton za 10.5, aluminijev hidrat 800 ton za 0.6, glicerol 60 ton za 2, lanene tropine 2500 ton za 5.2, lep iz kosti 400 ton za 2.7, kostna moka 2700 ton za 2.7, ostali produkti iz roženega materiala 350 ton za 1.5, lepenka 1000 ton za 2.5, papir 3000 ton za 16, cink in izdelki 1200 ton za 10, kalcijev karbid 4000 ton za 10, kalcijev cianamid 20.000 ton za 40, elektrode 1100 ton za 4.5, kože in usnje 320 ton za 16 milijona dinarjev.

Seveda izvažamo še celo vrsto drugih produktov, za katere pa nimamo cennitev n. pr. železo in jeklo, kose, sekire, srpe, verige itd.

Skupno lahko cennimo, da bo znašala vrednost izvoza iz Slovenije 1927-28 okoli 700 milijonov dinarjev, od česar odpade na industrijske proizvode okoli 20%, dočim imajo ti proizvodi v celokupnem našem izvozu podrejeno vlogo. Saj ni niti 10% našega izvoza po vrednosti fabrikatov.

Hmelj. Zatec. 3. t. m. Prodanih nekoliko stotov. 2200—2500 t. za 50 kg. Nürnberg. 3. t. m. za srednji hmelj cene popuščajo, razpoložanje tlačen. Zatec. 5. t. m. (Izv.) V Savinjski dolini kupčija do malega počiva. Le novi hmeljarji na robu Savinjske doline ponujajo večje količine slabega blaga, ker niso pač znali kultivirati hmelja. Trgovci naravno nudijo za tako blago prav nizke cene. Te dni pričakujejo v Zalcu prihoda zastopnikov nemških pivovar, kar bo ugodno vplivalo na kupčijo. Iz zateških poročil je posneti, da tudi tam kmetje zelo malo prodajajo pričakujejo boljše cen.

Reorganizacija naše trg. agencije v Budimpešti. Reorganizirana naša poobl. trg. agencija v Budimpešti je začela poslovati v novih prostorih: V Vilmos csaszar ut 26-II 8 (telefon: Terez. 103-19, teleg.: Jugag.). Ustanova daje informacije o gospodarskih in prometnih razmerah z Madžarsko. Obiskovalcem je na razpolago soba z dnevniki in revijami, pis. stroj, telefon in druge posl. potrebe. Potnikom preskrbuje tudi hotelske sobe po zmernih cenah.

Borza

5. septembra 1927.

DENAR.

Na deviznem trgu je v Ljubljani zabeležiti lahen dvig devize Dunaj. Trst je bil zaključen po 308.50 in 308.375. Berlin je popustil na 13.515. Za Paris, oz. Budimpešto je bilo povpraševanje po kurzu 222.75, oz. 9.85. dočim je bilo blago po kurzu 223, oz. 9.95. V Zagrebu je danes Newyork zopet popustil. Promet je bil slab: Narodna banka je

dala — kakor običajno — Curih, potem pa tudi nekaj Dunaja.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.51—13.54 (13.525), Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 7.9925—8.0225 (8.0075), London 275.85—276.65 (276.25), Newyork 56.65—56.85 (56.75), Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 307.45—309.45 (308.50, 308.375).

Zagreb. Berlin 13.515—13.54, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.992—8.022, London 275.85—276.65, Newyork 56.634—56.834, Pariz 222—224, Praga 168.06—168.85, Trst 307.75—309.75.

Curih. Belgrad 9.1375, Amsterdam 307.80, Berlin 123.37, Budimpešta 90.70, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.10, London 25.21, Newyork 518.70, Pariz 20.33, Praga 15.37, Trst 28.15, Sofija 3.755, Varšava 58, Madrid 87.50.

Trst. Belgrad 32.425—32.45, London 89.55—89.65, Newyork 18.40—18.425, Pariz 72.725.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4075, Kodanj 189.85, London 34.48, Milan 38.49, Newyork 709.40, Pariz 27.805, Varšava 79.22. — Valute: dolarji 708.25, češkoslovaška krona 21.03.

Praga. Lira 183, Zagreb 59.485, Pariz 132.25, London 164.02, Newyork 33.75.

Dinar: v Newyorku 176.12, v Londonu 276.05, v Berlinu 7.40.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Na efektivni borzi v Ljubljani je bil kurz za Merkantilno bl. 75 (v petek 60 bl.), denar pa 20. V Zagrebu so se vsi državni papirji uvrstili.

Ljubljana. Celjska 197—199, Ljublj. kreditna 140 den., Merkantilna 20 den., 75 bl., Pradediona 850 den., Kred. zavod 160 den., Kranj, ind. 340 den., Ruše 260—270, Vevče 135 den., Slavonska 56 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.50—87, agrari 51—51.25, vojna odškodnina 362.50, sept. 364—365, okt. 367—367.5, Hrv. esk. 91, Hipobanka 56, Jugobanka 91, Pradediona 850, Ljublj. kreditna 140, Sečera 525, Drava 555—570, Slavonija 15, Trbovlje 465—470, Vevče 135—140.

Dunaj. Don. savska-jadr. 78.55, Zivno 102.25, Hrv. esk. 10.90, Alpine 84.75, Greinitz 6.50, Leykam 12.05, Trbovlje 58, Slavonija 1.68.

BLAGO:

Ljubljana. Les: trami merk. po kupčevi noti od 16-19 do 24-29 f. v. meja 2 vag. po 300, drva bukova metrska, f. v. meja 1 vag. po 22; zaklj. 3 vag., tendanca neizpr. — Deželni pridelki: Vs e samo ponudbe; slov. post., plač. 30 dni, dobava prompt: pšenica bč. 78-79 kg. 2%, ml. tar. 344.50—352, bč. 78-79 kg. 2%, ml. tar. za oktober 347—349, sr. 78-79 kg. 2%, ml. tar. 337—339, slav. 78-79 kg. 2%, ml. tar. 334—338; koruza bč. nav. voz. 250—255, bč. ml. tar. 245—250, moka pš. pri odjemu cel. vag. pla. po prejemu 500; zaključkov ni bilo, tendanca neizpremenjena.

Umetniška šola „Probuda“.

(v poslopiu tehniške srednje šole v Ljubljani, Aškerčeva ulica 9.)

SEDMO ŠOLSKO LETO 1927-1928.

V četrtek dne 15. septembra 1927 se prične pouk na umetniški šoli »Probuda«, in sicer v večernem času od 18.—20. ure. Spodaj navedene oddelke in tečaj obiskuje lahko vsakdo, ki se zanima za umetnost in umetno obrt, kakor tudi oni, ki bi radi svoje znanje izpopolnili.

Letos se otvorijo sledeči oddelki in tečaji:

A) Oddelček za figurarno risanje (glava, akt, kostum) s predavanji iz anatomije, oblikoslovja, perspektive in umetne zgodovine.

B) Oddelček za dekorativno risanje in narodno ornamentiko s predavanji iz perspektive, oblikoslovja in umetne zgodovine. V letnem času se poučuje v tem tečaju tudi pokrajinsko slikanje.

C) Javna risarska šola za pomočnike in starejše vajence vseh strok in obrti.

Pouk bo od nedeljah od 9.—12. ure, pričetek v nedeljo 2. oktobra 1927.

D) Fotografija za začetnike, kakor tudi za one, ki si žele svoje znanje izpopolniti. V tem tečaju bo v bodoče poučeval znani strokovnjak fotograf g. Bešter Veličan, ki bo skušal z dvakratnim poukom na teden v polnimeri zadostiti in zadovoljiti vse obiskovalce tega tečaja.

E) Grafika se bo poučevala v raznih tehnikah, kakor: lesorez, bakropis, vjedanke in po možnosti tudi litografija.

Praktično uporabljena grafika je namenjena za tipografe in za ambiciozne litografe. Pouk se bo delil na risanje načrtov, za knjižno opremo, za reklamne namene (tudi za plakate) in razne dekorativne risbe itd.

Tečaj za karikature bodo posejali oni, ki želijo v sebi vsaj nekaj talenta, a dosti veselja do zdravega humorja v risbi.

F) Kiparstvo, pouk v modeliranju po naravi, plastična ornamentika, stavbna plastika, kompozicija itd.

G) Mala plastika, ki služi posebno za ornamentiranje in figurarno plastiko v keramiki, kakor tudi v reliefu za plakate in medalje.

H) Slikanje na tkanino v raznih tehnikah, kakor: batik, patroniranje, plastično slikanje itd.

I) Opisna geometrija in perspektiva za dijakke, ki rabijo privaten pouk, kakor tudi za one, ki se pripravljajo, da položijo iz teh predmetov konečni izpit, kakor: učitelji, razni rokodelci, privatisti itd.

K) Usnjerez. Poučuje se rezanje ornamenta in figuralne plastike ter barvanje usnja.

V tekočem šolskem letu bodo poučevali sledeči gospodje:

Fotograf Bešter Veličan fotografijo, slikar Gaspari Maksim dekorativno risanje in narodno ornamentiko, kipar Jurkovič Ivan kiparstvo, medaljer prof. Sever Anton malo plastiko, oblikoslovje opisno geometrijo, perspektivo in risanje v javni risarski šoli; grafik in slikar Smrekar Hinko grafiko; slikar prof. Santel Saša slikanje na tkanino; slikar prof. Subic Mirko figurarno risanje in anatomijo; kipar Vahtar Drago usnjerez; prof. Volavšek Davorin zgodovino umetnosti.

Vpisovanje: vsak dan do 8. septembra od 9.—12. ure, od 12.—15. septembra od 18.—19. ure v sobi št. 6, pritrilje desno, na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

Vse nadaljnje informacije glede umetniške šole »Probuda« daje vodja šole prof. Anton Sever.

Vodstvo umetniške šole »Probuda«.

Šah

Naznanjamo vsem članom in prijateljem šaha, da začnemo svoje delovanje v jesenski sezoni v soboto 10. septembra. Sestanek se vrši kakor običajno ob 8. zvečer v prostorih »Narodne kavarnice«.

To je obemem tudi poslovilni večer našega predsednika g. Erkerja, ki odhaja na svoje novo službeno mesto v Belgrad in zato prosimo vse člane, da se sigurno udeležijo sestanka, da se na ta način vsaj nekoliko oddolžimo našemu požrtvovalnemu predsedniku za njegovo nesebično delo za klub.

Porabljamo to priliko in se obračamo tem potom na vse one prijatelje kraljevske igre, ki jim je do mirnega in resnega klubskega življenja in do razmaha v slovenskem šahovskem življenju, da pomnože naše vrste z vstopom v klub.

Klubov program predvideva v jesenski in zimski sezoni niz raznovrstnih prireditvev, kakor n. pr. simultanke, brzoturnirje in pokalni turnirji itd. Tudi se nahaja klub trenutno v dogovorih z več šah. klubi v Ljubljani in drugod v svrhu prireditvev tekem v Ljubljani in zunaj.

Resnega dela in tudi zabave torej ne bo manjkalo, zatojre vabimo ponovno vse prijatelje šaha, da se nam pridružijo — našli bodo dobre tovariše in resne šahiste.

Prosimo člane, da po možnosti prinesejo v soboto šahovnice s seboj, ker jih klub žal do sedaj še nima v zadostnem številu na razpolago.

Odbor šahovskega kluba »Triglav«, Ljubljana.

Turistika

Dvajsetletnica Ruske koč. Na praznik 8. t. m. se bo na slovesen način praznovala dvajsetletnica Ruske koč. Podravska podružnica SPD pripravila v ta namen velike planinske slovesnosti in veselosti. Ta dan bo tudi Aljažev klub zaključil letošnjo sezijo službe božje pri Sv. Arehu in bo to sv. opravilo zadnje na praznik 8. t. m. ob 10.

Naznanila

Vinsko trgatvev priredi Udruženje vojnih invalidov v Ljubljani dne 8. septembra t. l. in sicer v renoviranih prostorih gostilne pri »Jerneju« na Sv. Petra cesti št. 85. Začetek ob 5. popoldne. Pri prireditvi igra prvovrsten salonski orkester. Za dobro pijačo in izvrstno kuhinjo je preskrbljeno, za kar jamči že sloves gostilne. Vabimo k največji udeležbi.

Društvo za vzgojo in za varstvo ptic pevk vabi na svoj redni letni občni zbor, ki se bo z običajnim dnevnim redom vršil v soboto, dne 10. t. m. ob pol 8. zvečer pri Mraku na Rimski cesti. Pridite vsi! — Odbor.

Poizvedovanja

Izgubila se je v petek popoldne na glavnem kolodvoru ob dolenskem vlaku moška žepna ura z zlati verižico in monogramom »A. M.« Pošten najditelj naj jo proti dobri nagradi vrne na naslov: Martin Markič, Glince VII-3, Viš pri Ljubljani.

Našla so se očala na stranski poti proti Bokalcem pri jezu. Dobe se Glince, Tržaška c. 13.

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

Ubogi Tomažek se je približal v svojih cunjah in se počasi in boječe pomikal mimo straž naprej; srce mu je močno utripalo in obhajalo ga je upanje; kar naenkrat pa je skozi zlate drogeve ograje zagledal prizor, da je malodane od radosti zavpil. Zada j za ograjo je videl zalega dečka, ki je bil zarjavel od gibanja in igranja in vežbanja na prostem zraku, obleko je imel iz same svile in žameta in polno lesketajocih se draguljev, ob pasu majhen, z dragulji okrašen meč in bodalo, lične nizke škornje z rdečimi petami, na glavi pa lepo čepico z vihrajočim perjem, ki je bilo pripeto z velikim iskrcim se draguljem. V bližini je stalo več gospodov v sijajni opravi — brez dvoma njegovi služabniki. Ej, to je bil kraljevič! Kraljevič — živ kraljevič, resničen kraljevič — drug ni mogel biti! Naposled je bila uslišana goreča molitev siromašnega dečka!

Tomažku je od razburjenja kar sapa zastajala in oči so se mu od začudenja in veselja širile. Vse druge misli so se umaknile eni želji, da bi se kraljeviču kolikor mogoče približal in se ga do sita nagedal. Preden se je zavedel, kaj dela, je že tiščal glavo ob pozlačene drogeve velikih vrat. V tistem hipu pa ga pograbi eden vojakov, ga pofegne surovo proč in ga pahne, da je odletel sukajoč se v zijalasto gručo kmetskih buteljnov in londonskih postopačev. Vojak pa mu je rekel:

»Pazi, kako se vedeš, mladi beračoni«

ljevč pa je planil k vratom; obraz mu je bil zardel, ljevč pa je planil k vratom; obraz mu je bil zardel, oči so mu žarele od velike nevolje in zavpil je:

»Kako se drzneš tako surovo ravnati s tem revežem? Kako se upaš, dasi je fant mogoče eden najboljših podložnikov kralja, mojega očeta! Odprite vrata in pustite ga noter!«

Da bi videli, kako je tista nestanovitna množica nanagloma potegnila klobuke z glave! In slišati bi jih morali, kako so navdušeno klicali: »Živio kraljevič! Živio prestolonaslednik!«

Vojaki so ga pozdravili s svojimi helebardami, odprli vrata in zopet nastavili helebarde v pozdrav, ko je skozi vrata stopil mali kraljevič iz Beračije v vihrajočih cunjah in prijel ponujeno mu roko pravega kraljeviča.

Edvard Tudor pa mu je rekel:

»Utrujen si videti in lačen; in slabo se ti godi. Pojdi s menoj.«

Nekoliko spremljevalcev je priskočilo bližje, da bi — ne vem, kaj so so hoteli; bržkone so se hoteli vmesati vmes. Toda kraljevič jim je dostojanstveno zamašnil z roko in obstali so na licu mesta kakor kipi. Edvard je peljal Tomažka v prekrasno dvorano v palači in mu povedal, da je to njegova soba. Na njegovo povelje so prinesli južno s takimi jedili, kakršnih Tomažek še nikdar ni videl niti slišal o njih razen nekaj malega v svojih knjigah. Kraljevič, vzgojen kraljevsko, je poslal strežaje iz sobane, da ne bi s svojo navzočnostjo še bolj povečavali zadrego ponižnega gosta. Nato pa je prisedel k mizi in izpraševal Tomažka to in ono, ko je vžival neznane mu jedi.

»Kako ti je ime, fant?«

»Tomaž Kanti, prosim, gospod.«

»Čudno ime. Kje pa stanuješ?«

»V mestu, prosim, gospod. Ofal Kort se reče, tam pri Puding Lane.«

»Ofal Kort! Zopet čudno ime. Ali imaš starše?«

»Imam starše, gospod, in staro majko tudi, a jih nimam posebno rad, Bog mi odpusti, če je greh, da tako govorim — in dve sestri, dvojčki, Nan in Beti.«

»Potemtakem stara mati ni preveč dobra s teboj, jeli da ne?«

»Tudi z nikomur drugim ni, prosim, visokost. Hudobno srce ima in je hudobna, kar živi.«

»Ali slabo ravna s teboj?«

»Včasih že ustavi svojo roko, kadar spi ali jo je pijača omamila; kadar pa je pri trezni pameti, se me loti in me pošteno natepe.«

Kraljeviču so oči zažarele od srda in vzdiknil je:

»Kaj! Tepe te!«

»Ej, tako je, prosim, gospod.«

»Tepe te! — In ti si tako majhen in šibek. Poslušaj me: preden se znoči, bo sifrčala v Tower. Kralj, moj oče — «

»Ampak prosim, gospod, pozabil si, da je nizkega stanu. Tower je samo za velikaše.«

»Ej, resnica. Niti mislil nisem na to. Bom preudaril, kakšno kazen ji bomo dali. Ali tvoj oče dobro ravna s teboj?«

»Nič boljše kot stara mati, gospod.«

»Očetje so menda vsi enaki. Tudi moj ni kakor lutka. Težko roko ima, vendar mi prizanesi; ampak z jezičkom mi ne prizanesi vselej, da povem resnico. Kako pa mati ravna s teboj?«

»Ona je dobra, prosim, gospod, in me ne tepe in tudi drugače nič zalega ne stori. In Nan in Bet sta ji v tem podobni.«

»Koliko pa sta sestri stari?«

»Petnajst let, prosim, gospod.«</

Moderni svet Ljubljane zahteva modernih oblačil.

Ker hočemo tej upravičeni zahtevi popolnoma vstreči, smo preselili svojo trgovino damske konfekcije ter konfekcije za gospode

» Stritarjevo ulico šte. 9 (vokal pri frančiškanskem mostu) kjer

otvarjamo novo trgovino najmodernejše konfekcije ter modnih potrebščin za gospode in dame.

O finem okusu, izdelku, kakovosti ter o naših nizkih cenah, prosimo cenjeno občinstvo, da se osebno prepriča v novih naših trgovskih lokalih in izložbah.

Pri nas je odslej najugodnejši nakup najmodernejših in najelegantnejših oblačil ter modnih potrebščin za gospode in dame.

Vabimo!

Fran Lukič, Stritarjeva ulica šte. 9.

Vabimo!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Zastoni

dobite danes žal prav malo ali nič, vendar pa morete že za 3 Din naročiti znesek za Slovenca, ako ne obsega nad 6 besedi. — Malo večji oglasi od 5 Din dalje. Več o tem pove cenik za oglase, ki ga brezplačno pošlje vsakomur upravištvu

Samo nekaj dni

CIRKUS C. REBERNIGG

otvortvena predstava 6. sept. ob 9 zvečer

Direktor C. Rebernigg velike dresure s SLONI, KAMELAMI in KONJI. — Kapitan Roman Proske z njegovimi divje ujetimi LEVI, MEDVEDI in TIGRI.

Artisti iz vseh dežel

Ob nedeljah in praznikih dve predstavi: ob pol 4 popoldne in ob pol 9 zvečer.

Vsak dan ob 9 dop. ogled zveri in skušnje.

Arabci, Kitajci, Kabili

Samo nekaj dni

120 oseb

160 živali

Inserirajte v „Slovenca“!

Umrli je preljubljeni sin, soprog in oče

dr. Leopold Žužek

vladni svetnik in sreski poglavar v Celju.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v sredo dne 7. septembra t. l. ob 3 popoldne iz bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji na pokopališče v Novo mesto.

Novo mesto, dne 6. septembra 1927.

MARTINA ŽUŽEK, soproga. — PIUS in Marija, otroka. LEOPOLD in Marija ŽUŽEK, starši. — OSKAR ŽUŽEK, brat.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš dobri oče, brat, stric in svak, gospod

Anton Jebačin

umetni slikar

v nedeljo, dne 4. t. m., po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb dragega pokojnika se vrši v torek 6. septembra t. l. ob 2 popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1927.

ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod.

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je naša dobra mati, gospa

Terezija Kernc

nadučiteljeva vdova

v nedeljo, 4. septembra, po mučni bolezni, v 67. letu starosti, za vedno zapustila. Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek, dne 6. septembra, ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. septembra 1927.

Janko, Poldi, Alfonz Kernc, sinovi. — Mici in Anica Kernc, sinahi — in vsi ostali sorodniki.

Službe iščejo

14 letna deklica brez staršev, išče službo pri boljši gospoj. — Glince II/10 pri Ljubljani. 6949

ABSOLVENTINJA drž. dvorazr. trg. šole, išče mesta v trgovini ali pisarni. V začetku gre tudi zastoni. Naslov pove uprava pod št. 6775.

Proste službe

Natakarico vsestransko pošteno, veščo nemščine — sprejme takoj hotel »Triglav« na Jesenicah. 6901

Sprejme se v vseh mesarskih strokah dobro izurjen

POMOČNIK.

— Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6983.

Pouk

G. Roza Gallatia Poljanska cesta št. 18, prične s poukom v klavirju 15. septembra.

Violončello

poučuje zopet prof. Peršnik, član opere. — Pojasnila na Rimski cesti 18/II.

Mlad gospod

(konserv.) poučuje klavir in harmonij po nizki ceni; gre na dom. Govori tudi nemško. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6973.

POZOR!

Šivilje, dame, gospodinjice, uradnice itd., ki se želijo izobraziti za lastno izdelavo oblek in nimajo časa za skupne tečaje, se vrši pouk v popoldanskih ali večernih urah od 12. sept. Honorar znižan. — Potočnikovo zaseb. kroj. učilišče, Stari trg št. 19, Ljubljana. 6974

Dijaki

DIJAKINJO

dvoraz. trgov. šole, sprejem na stanov. in hrano po znižani ceni. — Naslov v upr. lista pod št. 6968.

Stanovanja

Preselitve

izvršuje najcenejše »SLOVENIA-TRANSPORT« — sped. transport. družba — Ljubljana, Miklošičeva c. 36, tel. 2718. 6204

Z vsakim dnem

se lahko naročite na „SLOVENCA“

Zadostuje dopisnica z natančnim naslovom

Meblov. soba

z električno razsvetljavo ter brano ali brez nje, se odda takoj. Naslov v upr. lista pod št. 6942.

VELIKA SOBA

opremljena, z električno razsvetljavo, v sred. mesta, blizu univerze, se odda. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6849.

Sobico z vso oskrbo se odda bližje. — Kje, pove uprava lista pod št. 6986.

Meblovano SOBO

išče starejši solid. gospod. Ponudbe pod: »Zasebnik« na upravo »Slovenca«.

Vrtni

1 hlev - 2 šupi

s podstrešjem za seno ter zraven spadojoče stanovanje v Šiški, Celovška cesta, oddam takoj. — Vprašati: Jos. Vodnika dediče — Ljubljana VII, Celovška cesta 42. 6915

Kdo kupi?

EN PANJ ČEBEL prodam za 125 Din. — Gmainar, Stožice št. 89.

VIOLINA

boljša igrana, naprodaj za 350 Din. Šentpetrska vojašnica, vrata št. 6.

Prodaj več skoraj novih registriranih blagajn »National« po ugodni ceni. Ponudbo na upravo Slovenca pod: »National« šte. 6975.

Proda se nov RADIOAPARAT osemcevn, z zvočnikom, baterijami, telefonom in okvirno anteno. — Poizve se: Ljubljana - Gradišče 11/L, vrata 10. 6979

Kdo proda?

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah Cerne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica šte. 3

Mlinsko upravo

na dva ali tri pare kamnov, še v dobrem stanju, kupim. — Ponudbe z navedbo cene na ANTON DRNOVŠEK - Skledrovec, p. Zagorje ob Savi.

Poravnajte natočnino!

Za 400 Din

prodam: leseno posteljo, omaro s predali in kuhinjsko omaro. Vse dobro ohranjeno. — Reber št. 3, L. nadstr., Lip. 6987

Nasa obrt

SNEŽNE ČEVLJE sprejema v popravilo vsled bližajoče se sezone že sedaj tvrdka M. Trebar, Sv. Petra cesta 6, in Prešernova ulica 30.

KABLO, jašprenj, ajdovo moko vedno svežo odda na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta šte. 24.

Izurjena šivilja

gre šivat na dom, tudi na deželo. — Ponudbe upr. lista pod: »Izurjena«.

Avtomobilisti

uporabljajte za čiščenje »FURMOTO«!

Pohištvo

velika izbira po najugodnejših cenah, tudi na obroke, nudi in vabi na ogled

Matija Andlovic

zaloga pohištva LJUBLJANA, Vidovdanska cesta št. 2.

Neimenovani

preklicujem vse žalitve, ki sem jih govoril proti gđe. Jožeti Lindner, Litija.